

Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/3089.**

Benyújtás dátuma: **2023-02-28 21:29**

Parlex azonosító: **16F5HJHL0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes**

Előadó: **Dr. Varga Judit, igazságügyi miniszter**

Törvényjavaslat címe: **A panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról**

A Kormány nevében benyújtom a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló törvényjavaslatot.

A 68. § az Alaptörvény XIV. cikk (5) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

2023. évi törvény

a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról

Az Országgyűlés, elkötelezetten az állami szervek működésébe vetett közbizalom növelése iránt, elismerve a bejelentések jelentőségét a magánszektorban és a közszférában működő munkáltatók, valamint az állami szervek működésének jobbá tételében, elkötelezetten az Alaptörvényben foglalt alapvető értékek és jogok magasabb védelmi szintje növelése iránt, tekintettel a magyar életmód megvédéséhez fűződő közérdekre, továbbá Magyarország korrupció elleni fellépéssel összefüggésben vállalt nemzetközi jogi és európai uniós jogi kötelezettségeire, valamint biztosítva a bejelentők minél teljesebb védelme érdekében szükséges intézkedéseket, a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

A panasz és a közérdekű bejelentés

1. A panasz és a közérdekű bejelentés vizsgálata

1. §

(1) Az állami szervek és a helyi önkormányzati szervek a panaszokat és a közérdekű bejelentéseket e törvény szerint kötelesek elintézni.

(2) A panasz olyan kérelem, amely egyéni jog- vagy érdeksérelem megszüntetésére irányul, és elintézése nem tartozik más – így különösen bírósági, közigazgatási – eljárás hatálya alá. A panasz javaslatot is tartalmazhat.

(3) A közérdekű bejelentés olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. A közérdekű bejelentés javaslatot is tartalmazhat.

2. §

(1) Panasszal és közérdekű bejelentéssel bárki fordulhat a panasszal vagy a közérdekű bejelentéssel összefüggő tárgykörben eljárásra jogosult szervhez (a továbbiakban: eljárásra jogosult szerv). A szóbeli panaszt vagy a szóbeli közérdekű bejelentést az eljárásra jogosult szerv írásba foglalja és a panaszos vagy a közérdekű bejelentő számára másodpéldányban átadja.

(2) Ha a panaszt vagy a közérdekű bejelentést nem az eljárásra jogosult szervhez tették meg, a panaszt vagy a közérdekű bejelentést a beérkezésétől számított nyolc napon belül az eljárásra jogosult szervhez át kell tenni. Az áttételről a panaszost vagy a közérdekű bejelentőt az áttétellel egyidejűleg értesíteni kell. Ha a közérdekű bejelentés jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslatot tartalmaz, azt a jogalkotói hatáskörrel rendelkező személynek vagy szervnek is meg kell küldeni.

3. §

(1) A panaszt és a közérdekű bejelentést – ha törvény eltérően nem rendelkezik – az eljárásra jogosult szervhez történő beérkezésétől számított harminc napon belül kell elintézni.

(2) Ha a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézését megalapozó vizsgálat előreláthatólag harminc napnál hosszabb ideig tart, erről a panaszt vagy a közérdekű bejelentőt – az elintézés várható időpontjának és a vizsgálat meghosszabbítása indokainak egyidejű megjelölésével – tájékoztatni kell. A panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézésének határideje ebben az esetben sem haladhatja meg a hat hónapot.

(3) Az eljárásra jogosult szerv kapcsolatot tart a panaszossal és a közérdekű bejelentővel, ennek keretében a panasz vagy a közérdekű bejelentés kiegészítésére, pontosítására, a tényállás tisztázására, valamint további információk rendelkezésre bocsátására hívhatja fel. Az eljárásra jogosult szerv a panaszt vagy a közérdekű bejelentőt meghallgatja, ha azt a panasz vagy a közérdekű bejelentés tartalma szükségessé teszi.

(4) Ha az eljárásra jogosult szerv a panasz vagy a közérdekű bejelentés vizsgálata keretében észleli, hogy a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézése más eljárás hatálya alá tartozik,

a) erre vonatkozó feladat- és hatásköre esetén a más eljárás megindításáról,

b) erre vonatkozó feladat- és hatásköre hiányában a más eljárás megindítására, illetve lefolytatására jogosult szervhez való áttételről

haladéktalanul gondoskodik, és ezzel egyidejűleg erről a panaszt vagy a közérdekű bejelentőt értesíti.

(5) Ha az eljárásra jogosult szerv számára nyilvánvalóvá válik, hogy a panaszos vagy a közérdekű bejelentő rosszhiszeműen, valótlan adatot vagy információt közölt, a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézését megalapozó vizsgálatot intézkedés mellőzésével befejezheti.

(6) Az eljárásra jogosult szerv a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézése során a személyes adatok, illetve más adatok – különösen a minősített adat, illetve törvény alapján üzleti, gazdasági vagy egyéb titoknak minősülő adat – védelmére vonatkozó szabályok szerint jár el. Az eljárásra jogosult szerv a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézése során kezelt személyes adatok kezelésének szükségességét az adatkezelés megkezdésétől legalább évente felülvizsgálja.

4. §

(1) A korábbival azonos tartalmú, ugyanazon panaszos vagy közérdekű bejelentő által tett ismételt panasz vagy közérdekű bejelentés vizsgálata mellőzhető.

(2) A panasz vizsgálata mellőzhető az (1) bekezdésben meghatározott eseten kívül akkor is, ha a panaszos a sérelmezett tevékenységről vagy mulasztásról való tudomásszerzéstől számított hat hónap után terjesztette elő panaszát. A sérelmezett tevékenység vagy mulasztás bekövetkeztétől számított egy éven túl előterjesztett panaszt érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani.

(3) Az azonosíthatatlan személy által tett panasz vagy közérdekű bejelentés vizsgálatát az eljárásra jogosult szerv mellőzi.

(4) A (3) bekezdés alkalmazásától az eljárásra jogosult szerv eltekint, és a panaszt vagy közérdekű bejelentést megvizsgálja, ha a panasz vagy a közérdekű bejelentés alapjául súlyos jog- vagy érdeksérelem szolgál.

5. §

- (1) A panasz vagy a közérdekű bejelentés alapján – ha alaposnak bizonyul – gondoskodni kell
- a) a jogszerű vagy a közérdeknek megfelelő állapot helyreállításáról, illetve az egyébként szükséges intézkedések megtételéről,
 - b) a feltárt hibák okainak megszüntetéséről,
 - c) az okozott sérelem orvoslásáról és
 - d) indokolt esetben a felelősségre vonás kezdeményezéséről.

(2) Az eljárásra jogosult szerv a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézésekor – a minősített adat, illetve törvény alapján üzleti, gazdasági vagy egyéb titoknak minősülő adat kivételével – a megtett intézkedésről vagy annak mellőzéséről az indokok megjelölésével a panaszost vagy a közérdekű bejelentőt haladéktalanul írásban értesíti.

(3) Az írásbeli értesítés mellőzhető, ha a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézéséről a panaszost vagy a közérdekű bejelentőt szóban tájékoztatták, aki a tájékoztatást tudomásul vette.

6. §

(1) A panaszost vagy a közérdekű bejelentőt – a (4) bekezdésben foglaltak kivételével – nem érheti hátrány a panasz vagy a közérdekű bejelentés megtétele miatt.

(2) A panaszos vagy a közérdekű bejelentő személyes adatai – a (4) bekezdésben foglaltak kivételével – csak a panasz vagy a közérdekű bejelentés alapján kezdeményezett eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező szerv részére adhatóak át, ha e szerv annak kezelésére törvény alapján jogosult, vagy az adatai továbbításához a panaszos vagy a közérdekű bejelentő egyértelműen hozzájárult. A panaszos és a közérdekű bejelentő személyes adatai egyértelmű hozzájárulása nélkül nem hozhatóak nyilvánosságra.

(3) A panaszt vagy a közérdekű bejelentést kivizsgáló személyek a panasz vagy a közérdekű bejelentés tartalmára, az abban érintett más természetes személyre, jogi személyre vonatkozó információkat kötelesek titokban tartani, és azokat nem oszthatják meg az eljárásra jogosult szerv feladat- és hatáskörrel nem rendelkező szervezeti egységével vagy munkatársával sem.

(4) Ha nyilvánvalóvá vált, hogy a panaszos vagy a közérdekű bejelentő rosszhiszeműen, valótlan adatot vagy információt közölt és

- a) ezzel bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésére utaló körülmény merül fel, személyes adatait az eljárás lefolytatására jogosult szerv vagy személy részére át kell adni,
- b) alappal valószínűsíthető, hogy másnak jogellenes kárt vagy egyéb jogsérelmet okozott, személyes adatait az eljárás kezdeményezésére, illetve lefolytatására jogosult szervnek vagy személynek kérelmére át kell adni.

(5) Ha a közérdekű bejelentés természetes személyre vonatkozik, az e természetes személyt megillető, a személyes adatok védelmére vonatkozó előírások szerinti, a tájékoztatáshoz és hozzáféréshez való joga gyakorlása során a közérdekű bejelentő személyes adatai nem tehetők megismerhetővé a tájékoztatást kérő személy számára.

2. A közérdekű bejelentések védett elektronikus rendszere

7. §

(1) A közérdekű bejelentést a közérdekű bejelentések védett elektronikus rendszerében (a továbbiakban ezen alcím alkalmazásában: elektronikus rendszer) is meg lehet tenni. A közérdekű

bejelentések megtételére és nyilvántartására szolgáló elektronikus rendszer üzemeltetéséről az alapvető jogok biztosa gondoskodik.

(2) Az elektronikus rendszerben személyes adat kizárólag a közérdekű bejelentés kivizsgálása, valamint a közérdekű bejelentővel való kapcsolattartás céljából kezelhető.

(3) Az elektronikus rendszerben kezelt személyes adat továbbítására – ha ezen alcím eltérően nem rendelkezik – a 6. § (2) és (4) bekezdését kell alkalmazni, továbbá a személyes adatok védelmére vonatkozó előírások szerinti, a tájékoztatáshoz és hozzáféréshez való jog gyakorlása tekintetében a 6. § (5) bekezdését kell alkalmazni.

(4) Az elektronikus rendszerben a közérdekű bejelentő azonosításához a közérdekű bejelentő nevét és lakcímét kell tárolni.

8. §

(1) Az elektronikus rendszer a beérkezett közérdekű bejelentést – ha a közérdekű bejelentő a 7. § (4) bekezdése szerinti adatait rendelkezésre bocsátja – automatikusan egyedi azonosító számmal látja el.

(2) Az elektronikus rendszeren keresztül benyújtott közérdekű bejelentés rövid, személyes és egyedi intézményi adatok nélküli tartalmi kivonatát és elintézésének állását az egyedi azonosító szám alapján az alapvető jogok biztosa a hivatala honlapján mindenki számára hozzáférhetővé teszi. Az ügy lezárását követően a közérdekű bejelentésben érintett szerv és – ha az nem ugyanaz – az eljárásra jogosult szerv elnevezését is hozzáférhetővé kell tenni.

(3) Az elektronikus rendszert úgy kell kialakítani, hogy

- a) azon a közérdekű bejelentővel való kapcsolattartás biztosítható legyen, és
- b) az a közérdekű bejelentő számára biztosítsa a közérdekű bejelentés teljes tartalmának nyomtathatóságát és elektronikus formában történő rögzítését.

9. §

(1) A közérdekű bejelentő az elektronikus rendszer útján az alapvető jogok biztosánál tett közérdekű bejelentése során kérheti, hogy személyes adatai kizárólag az alapvető jogok biztosa és hivatala számára legyenek hozzáférhetőek.

(2) Az (1) bekezdés szerinti esetben az alapvető jogok biztosa a közérdekű bejelentést kivonatolja annak érdekében, hogy az a közérdekű bejelentő azonosítását lehetővé tevő adatot ne tartalmazzon.

10. §

Az elektronikus rendszerbe érkező közérdekű bejelentést – a 9. § (1) bekezdése szerinti esetben annak 9. § (2) bekezdése szerinti kivonatát – továbbítani kell az eljárásra jogosult szerv számára.

11. §

Az eljárásra jogosult szerv az 1. alcímben meghatározottak szerint köteles a közérdekű bejelentést intézni azzal az eltéréssel, hogy

- a) az eljárásra jogosult szerv az intézkedéseiről szóló tájékoztatást – ennek keretében a közérdekű bejelentés vizsgálatának a 4. § alapján történő mellőzéséről szóló tájékoztatást is – az elektronikus rendszerben rögzíti,

- b) a 9. § (1) bekezdése szerinti esetben
- ba) a közérdekű bejelentő meghallgatására és szóbeli tájékoztatására nem kerülhet sor,
 - bb) a közérdekű bejelentés vizsgálatát nem lehet mellőzni azért, mert a közérdekű bejelentő az eljárásra jogosult szerv számára nem azonosítható,
 - bc) a közérdekű bejelentővel való kapcsolattartás kizárólag az elektronikus rendszer útján történhet, és
 - bd) az eljárásra jogosult szerv az alapvető jogok biztosának hivatalán keresztül kapcsolatba léphet a közérdekű bejelentővel, és kezdeményezheti a közérdekű bejelentő személyazonosságának felfedése nélküli kapcsolattartást a közérdekű bejelentővel.

12. §

Az elektronikus rendszerben a közérdekű bejelentéssel, az az alapján folytatott vizsgálattal és a megtett intézkedésekkel kapcsolatos adatokat – a közérdekű bejelentő védelme és az érdekében tett intézkedések utólagos igazolhatósága céljából – az utolsó vizsgálati cselekmény vagy intézkedés befejezésétől számított öt évig meg kell őrizni, azt követően törölni kell.

3. A közérdekű bejelentők védelme

13. §

Minden, a közérdekű bejelentő számára hátrányos intézkedés, amelyre a közérdekű bejelentés miatt kerül sor – a 6. § (4) bekezdésében foglalt intézkedések kivételével – jogellenesnek minősül akkor is, ha egyébként jogszerű lenne.

14. §

Az állam a közérdekű bejelentő részére a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben meghatározott támogatásokat biztosítja az ott meghatározott feltételek szerint.

15. §

(1) Veszélyeztetett közérdekű bejelentőnek minősül a 6. § (4) bekezdése szerinti eset kivételével az a közérdekű bejelentő, aki tekintetében valószínűsíthető, hogy életkörülményeit súlyosan veszélyeztethetik az általa tett közérdekű bejelentés miatt őt – a 6. § (4) bekezdése szerinti eset kivételével – fenyegető hátrányok.

(2) Ha a természetes személy közérdekű bejelentő az (1) bekezdés szerinti veszélyeztetettségét valószínűsíti, akkor e körülmények fennállását a 14. § szerinti támogatások biztosítása során figyelembe kell venni.

II. Fejezet

A visszaélések bejelentése

4. Általános rendelkezések

16. §

E fejezet alkalmazásában

- a) foglalkoztatásra irányuló jogviszony: minden olyan jogviszony, amelyben a foglalkoztatott a foglalkoztató részére és annak irányítása alatt ellenérték fejében tevékenységet végez vagy

- önmaga foglalkoztatását végzi,
- b) foglalkoztató: aki természetes személyt foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében foglalkoztat,
 - c) foglalkoztatott: az a természetes személy, aki a foglalkoztató számára és annak irányítása alatt foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében, ellenérték fejében tevékenységet végez, vagy önmaga foglalkoztatását végzi.

17. §

E fejezet rendelkezéseit csak akkor kell alkalmazni, ha az 1. melléklet szerinti európai uniós jogi aktus végrehajtására vagy az annak való megfelelés érdekében kiadott jogszabály vagy az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó, 1. melléklet szerinti kötelező jogi aktusa egyes visszaélések, jogsértések bejelentésére, az ezeket bejelentők védelmére vonatkozóan eltérő szabályokat nem állapít meg.

5. A foglalkoztató által létrehozott belső visszaélés-bejelentési rendszer

18. §

(1) Az a foglalkoztató, amely legalább 50 személyt foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében foglalkoztat, belső visszaélés-bejelentési rendszert hoz létre.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően – a foglalkoztatottak létszámától függetlenül – belső visszaélés-bejelentési rendszert hoz létre

- a) a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény 1. § (1) és (1a) bekezdése hatálya alá tartozó foglalkoztató,
- b) a Magyarországon bejegyzett és az Európai Unió határain kívül engedélyesként vagy üzemeltetőként tengeri olaj- és gázipari tevékenységet folytató foglalkoztató,
- c) a polgári légi közlekedési események jelentéséről, elemzéséről és nyomon követéséről, valamint a 996/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 2003/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1321/2007/EK bizottsági rendelet és az 1330/2007/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. április 3-i 376/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatálya alá tartozó foglalkoztató, és
- d) a Magyarország területén tartózkodó magyar és nem magyar lobogójú, üzemben lévő úszólétesítmény üzemeltetője.

(3) Azon foglalkoztatók, amelyek legalább 50, de legfeljebb 249 személyt foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében foglalkoztatnak, a belső visszaélés-bejelentési rendszert közösen is létrehozhatják.

(4) A foglalkoztató, valamint annak gazdasági társasági formában működő tulajdonosa akkor is létrehozhat belső visszaélés-bejelentési rendszert, ha e törvény alapján ilyen kötelezettsége nem áll fenn.

19. §

(1) A belső visszaélés-bejelentési rendszert – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a foglalkoztatonál egy erre a célra kijelölt, e feladatkörében nem utasítható személy vagy szervezeti egység működtetheti.

(2) A belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetésével szerződés keretében bejelentővédelmi ügyvéd vagy más külső szervezet is megbízható.

20. §

(1) A belső visszaélés-bejelentési rendszerben jogellenes vagy jogellenesnek feltételezett cselekményre vagy mulasztásra, illetve egyéb visszaélésre vonatkozó információt lehet bejelenteni.

(2) A belső visszaélés-bejelentési rendszerben bejelentést tehet

- a) a foglalkoztató által foglalkoztatott,
- b) az a foglalkoztatott, akinek a foglalkoztatónál fennálló foglalkoztatásra irányuló jogviszonya megszűnt, és
- c) a foglalkoztatóval foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létesíteni kívánó olyan személy, aki esetében e jogviszony létesítésére vonatkozó eljárás megkezdődött.

(3) A belső visszaélés-bejelentési rendszerben bejelentést tehet

- a) az egyéni vállalkozó, az egyéni cég, ha a foglalkoztatóval szerződéses kapcsolatban áll,
- b) a foglalkoztató tekintetében tulajdonosi részesedéssel rendelkező személy, valamint a foglalkoztató ügyviteli, ügyvezető, illetve felügyelő testületéhez tartozó személy, ideértve a nem ügyvezető tagot is,
- c) a foglalkoztatóval szerződéses kapcsolat létesítésére vonatkozó eljárást megkezdett, szerződéses kapcsolatban álló vagy szerződéses kapcsolatban állt vállalkozó, alvállalkozó, illetve beszállító felügyelete és irányítása alatt álló személy,
- d) a foglalkoztatónál tevékenységet végző gyakornok és önkéntes,
- e) a foglalkoztatóval az a), b) vagy d) pont szerinti jogviszonyt vagy szerződéses kapcsolatot létesíteni kívánó olyan személy, aki esetében e jogviszony vagy szerződéses kapcsolat létesítésére vonatkozó eljárás megkezdődött, és
- f) az a személy, akinek az a), b) vagy d) pont szerinti jogviszonya vagy szerződéses kapcsolata a foglalkoztatóval megszűnt.

21. §

(1) A bejelentő a bejelentést írásban vagy szóban teheti meg. A szóbeli bejelentést telefonon vagy más hangüzenetküldő rendszer útján, vagy személyesen lehet megtenni.

(2) Ha a belső visszaélés-bejelentési rendszer keretében a bejelentő hozzájárulását igénylő, rögzített telefonvonalat vagy egyéb rögzített hangüzenetküldő rendszert használnak, a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője a szóbeli bejelentést

- a) – a személyes adatok védelmére vonatkozó előírások szerint megtett tájékoztatást követően – tartós és visszakereshető formában rögzíti, vagy
- b) írásba foglalja és - annak ellenőrzésére, helyesbítésére, aláírással történő elfogadására vonatkozó lehetőség biztosítása mellett - a bejelentő számára másodpéldányban átadja.

(3) Ha a belső visszaélés-bejelentési rendszer keretében nem használnak a (2) bekezdés szerinti rögzített rendszereket, a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője a szóbeli bejelentést írásba foglalja és – annak ellenőrzésére, helyesbítésére, aláírással történő elfogadására vonatkozó lehetőség biztosítása mellett – a bejelentő számára másodpéldányban átadja.

(4) Ha a bejelentő személyesen teszi meg a bejelentését, a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője a szóbeli bejelentést

- a) – a személyes adatok védelmére vonatkozó előírások szerint megtett tájékoztatást követően –

- tartós és visszakereshető formában rögzíti, vagy
- b) írásba foglalja és – annak ellenőrzésére, helyesbítésére, aláírással történő elfogadására vonatkozó lehetőség biztosítása mellett – a bejelentő számára másodpéldányban átadja.

(5) A belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője a szóbeli bejelentés írásba foglalása során teljes és pontos jegyzőkönyvet köteles készíteni.

(6) Szóbeli bejelentés esetén a bejelentő figyelmét fel kell hívni a rosszhiszemű bejelentés következményeire, a bejelentés kivizsgálására irányadó eljárási szabályokra és arra, hogy személyazonosságát – ha az annak megállapításához szükséges adatokat megadja – a vizsgálat valamennyi szakaszában bizalmasan kezelik.

22. §

(1) A belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője a belső visszaélés-bejelentési rendszerben tett írásbeli bejelentés kézhezvételétől számított hét napon belül a bejelentés megtételéről visszaigazolást küld a bejelentő számára. A visszaigazolás keretében a bejelentő részére általános tájékoztatást kell nyújtani az e törvény szerinti eljárási és adatkezelési szabályokról.

(2) A belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője a bejelentésben foglaltakat a körülmények által lehetővé tett legrövidebb időn belül, de legfeljebb a bejelentés beérkezésétől számított harminc napon belül kivizsgálja.

(3) A (2) bekezdésben foglalt határidőt különösen indokolt esetben, a bejelentő egyidejű tájékoztatása mellett lehet meghosszabbítani. A bejelentőt ebben az esetben a kivizsgálás várható időpontjáról és a kivizsgálás meghosszabbítása indokairól kell tájékoztatni. A bejelentés kivizsgálásának és a bejelentő 24. § szerinti tájékoztatásának határideje a meghosszabbítás esetén sem haladhatja meg a három hónapot.

(4) A bejelentések kivizsgálásában való közreműködéssel szerződés keretében bejelentővédelmi ügyvéd vagy más külső szervezet is megbízható.

(5) A bejelentés kivizsgálása során a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője kapcsolatot tart a bejelentővel, ennek keretében a bejelentés kiegészítésére, pontosítására, a tényállás tisztázására, valamint további információk rendelkezésre bocsátására hívhatja fel a bejelentőt.

(6) A bejelentés kivizsgálása mellőzhető, ha

- a) a bejelentést azonosíthatatlan bejelentő tette meg,
- b) a bejelentést nem a 20. § (2) és (3) bekezdése szerint erre jogosult személy tette meg,
- c) a bejelentés ugyanazon bejelentő által tett ismételt, a korábbi bejelentéssel azonos tartalmú bejelentés, illetve
- d) a közérdek vagy a nyomós magánérdek sérelme a bejelentésben érintett természetes személy, jogi személy (a továbbiakban együtt: bejelentésben érintett személy) jogainak a bejelentés kivizsgálásából eredő korlátozásával nem állna arányban.

23. §

(1) A bejelentés kivizsgálása során értékelni kell a bejelentésben foglalt körülmények helytállóságát, és meg kell hozni azokat az intézkedéseket, amelyek alkalmasak a 20. § (1) bekezdése szerinti visszaélések orvoslására.

(2) Ha a bejelentés alapján büntetőeljárás kezdeményezése indokolt, akkor intézkedni kell a

feljelentés megtételéről.

(3) Ha a bejelentésben foglalt magatartás a vizsgálat alapján nem bűncselekmény, de sérti a 28. § szerinti magatartási szabályokat, a foglalkoztató a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyra vonatkozó szabályoknak megfelelően a foglalkoztatottal szemben munkáltatói intézkedést alkalmazhat.

24. §

(1) A belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője a bejelentés kivizsgálásáról vagy annak mellőzéséről és a mellőzés indokáról, a bejelentés kivizsgálásának az eredményéről, a megtett vagy tervezett intézkedésekről a bejelentőt írásban tájékoztatja.

(2) Az írásbeli tájékoztatás mellőzhető, ha a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője az (1) bekezdésben foglaltakról a bejelentőt szóban tájékoztatta, aki a tájékoztatást tudomásul vette.

25. §

A belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője világos és könnyen hozzáférhető információt nyújt a belső visszaélés-bejelentési rendszer működésére, a bejelentéssel kapcsolatos eljárásra, valamint az e törvény szerinti visszaélés-bejelentési rendszerekre és eljárásokra vonatkozóan.

26. §

(1) A belső visszaélés-bejelentési rendszer keretei között

a) a bejelentőnek és

b) annak a személynek,

ba) akinek a magatartása vagy mulasztása a bejelentésre okot adott, vagy

bb) aki a bejelentésben foglaltakról érdemi információval rendelkezhet,

a bejelentés kivizsgálásához elengedhetetlenül szükséges személyes adatai – ideértve a különleges adatokat és a bűnügyi személyes adatokat is – kizárólag a bejelentés kivizsgálása és a bejelentés tárgyát képező magatartás orvoslása vagy megszüntetése céljából kezelhetők, és a bejelentés kivizsgálásában közreműködő bejelentővédelmi ügyvéd, illetve külső szervezet részére továbbíthatóak.

(2) A belső visszaélés-bejelentési rendszer keretei között kezelt adatok közül haladéktalanul törölni kell az (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó személyes adatokat.

(3) A belső visszaélés-bejelentési rendszer keretei között kezelt személyes adatok kezelésére a 6. § (2) bekezdését és – a bejelentőre vonatkozó adatok tekintetében – a 6. § (4) bekezdését kell alkalmazni.

(4) Ha a bejelentés természetes személyre vonatkozik, az e természetes személyt megillető, a személyes adatok védelmére vonatkozó előírások szerinti, a tájékoztatáshoz és hozzáféréshez való joga gyakorlása során a bejelentő személyes adatai nem tehetők megismerhetővé a tájékoztatást kérő személy számára.

(5) A belső visszaélés-bejelentési rendszer keretei között kezelt adatok más államba vagy nemzetközi szervezet részére történő továbbítására kizárólag a továbbítás címzettje által tett, a bejelentésre vonatkozó, e törvényben foglalt szabályok betartására irányuló jogi kötelezettségvállalás esetén és a személyes adatok védelmére vonatkozó előírások figyelembevételével kerülhet sor.

(6) Ha a bejelentés vizsgálata mellőzhető vagy a bejelentés vizsgálata alapján a bejelentés nem megalapozott vagy további intézkedés megtétele nem szükséges, a bejelentésre vonatkozó adatokat a vizsgálat mellőzését, illetve a vizsgálat befejezését követő hatvan napon belül törölni kell.

(7) Ha a bejelentés vizsgálata alapján intézkedés megtételére kerül sor – ideértve a bejelentővel szemben jogi eljárás vagy fegyelmi intézkedés megtétele miatti intézkedést is – a bejelentésre vonatkozó adatokat a belső visszaélés-bejelentési rendszer keretei között legfeljebb a bejelentés alapján indított eljárások lezárásáig lehet kezelni. A belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője az így kezelt személyes adatok kezelésének szükségességét az adatkezelés megkezdésétől legalább évente felülvizsgálja.

27. §

(1) A belső visszaélés-bejelentési rendszert úgy kell kialakítani, hogy a személyazonosságát felfedő bejelentő személyes adatait a bejelentést kivizsgáló személyeken kívül más ne ismerhesse meg. A bejelentést kivizsgáló személyek a vizsgálat lezárásáig vagy a vizsgálat eredményeképpen történő formális felelősségre vonás kezdeményezéséig a bejelentés tartalmára és a bejelentésben érintett személyre vonatkozó információkat kötelesek titokban tartani, és azokat – a bejelentésben érintett személy tájékoztatása kivételével – nem oszthatják meg a foglalkoztató egyetlen más szervezeti egységével vagy munkatársával sem.

(2) A bejelentésben érintett személyt a vizsgálat megkezdésekor részletesen tájékoztatni kell a bejelentésről, a személyes adatai védelmével kapcsolatban őt megillető jogairól, valamint az adatai kezelésére vonatkozó szabályokról. A tisztességes eljárás követelményének megfelelően biztosítani kell, hogy a bejelentésben érintett személy a bejelentéssel kapcsolatos álláspontját jogi képviselője útján is kifejtse, és azt bizonyítékokkal támassza alá. A bejelentésben érintett személy tájékoztatására kivételesen, indokolt esetben később is sor kerülhet, ha az azonnali tájékoztatás meghiúsítaná a bejelentés kivizsgálását.

(3) Az (1) és (2) bekezdés arra a személyre is alkalmazandó, aki a bejelentésben foglaltakról érdemi információval rendelkezhet.

28. §

(1) A foglalkoztató, valamint annak gazdasági társasági formában működő tulajdonosa a foglalkoztató munkavállalóira a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 9. § (2) bekezdésében meghatározott feltételekkel a közérdeket vagy nyomós magánérdeket védő magatartási szabályokat állapíthat meg, amelynek megsértése a belső visszaélés-bejelentési rendszerben bejelenthető.

(2) A foglalkoztató az (1) bekezdés szerinti magatartási szabályokat bárki számára elérhető módon köteles nyilvánosságra hozni.

29. §

(1) Az ezen alcím szerinti kötelezettségek teljesítését a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság ellenőrzi.

(2) Az ezen alcím szerinti kötelezettségek megsértése esetén a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról, valamint a foglalkoztatás felügyeletéről szóló 2020. évi CXXXV. törvény szerinti rendelkezések irányadóak azzal az eltéréssel, hogy bírság és tevékenység végzésétől történő eltiltás nem alkalmazható.

6. A belső visszaélés-bejelentési rendszer az állami és önkormányzati szerveknél

30. §

- (1) Ha a foglalkoztató
- a) állami szerv,
 - b) helyi önkormányzat,
 - c) állami szerv vagy helyi önkormányzat irányítása vagy felügyelete alatt álló költségvetési szerv, vagy
 - d) az állam vagy a helyi önkormányzat tulajdonában vagy az a)–c) pontban meghatározottak tulajdonosi joggyakorlása alatt álló szervezet, gazdasági társaság,
- az 5. alcímet ezen alcímben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdés a)–c) pontja szerinti foglalkoztató esetében a 19. § (2) bekezdése, a 22. § (4) bekezdése, a 23. § (3) bekezdése, a 26. § (5) bekezdése és a 28. § nem alkalmazható.

31. §

(1) A 30. § (1) bekezdése szerinti foglalkoztató – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – belső visszaélés-bejelentési rendszert hoz létre.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően

- a) a 10 000 főnél kevesebb lakosú település helyi önkormányzata, illetve
 - b) a 30. § (1) bekezdés b)–d) pontjában meghatározott foglalkoztató, ha 50 főnél kevesebb személyt foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében foglalkoztat,
- belső visszaélés-bejelentési rendszert hozhat létre.

(3) A belső visszaélés-bejelentési rendszert a helyi önkormányzat, valamint az irányítása vagy felügyelete alatt álló költségvetési szerv közösen is létrehozhatja. A helyi önkormányzatok, valamint a helyi önkormányzat irányítása vagy felügyelete alatt álló költségvetési szervek megállapodhatnak a belső visszaélés-bejelentési rendszer közös létrehozásáról és működtetéséről.

7. Az egyes állami szervek által létrehozott elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer

32. §

(1) Elkülönített visszaélés-bejelentési rendszert hoz létre

- a) az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság,
- b) a Gazdasági Versenyhivatal,
- c) az Integritás Hatóság,
- d) a Közbeszerzési Hatóság,
- e) a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal,
- f) a Magyar Nemzeti Bank,
- g) a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság,
- h) a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság,
- i) az Országos Atomenergia Hivatal és
- j) a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága.

(2) A Kormány rendeletével a Kormány vagy a Kormány tagja irányítása vagy felügyelete alatt álló szervet is kijelölhet elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer létrehozására.

(3) Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszert az (1) és (2) bekezdés szerinti szervnél egy erre a célra kijelölt, e feladatkörében nem utasítható személy vagy szervezeti egység működtetheti.

(4) A (3) bekezdés alapján kijelölt személyeknek az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer működtetéséről és a bejelentések kezeléséről képzést kell kapniuk.

(5) Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszert úgy kell létrehozni és működtetni, hogy

- a) biztosítsa a bejelentésben foglalt információk teljességét, sértetlenségét és bizalmas kezelését,
- b) megakadályozza a (3) bekezdés alapján kijelölt személyeken kívül egyéb személyek hozzáférését, és
- c) lehetővé tegye a bejelentésben foglalt információk tartós tárolását a későbbi vizsgálatok lefolytatásának lehetővé tétele érdekében.

(6) Az (1) és (2) bekezdés szerinti szerveknek biztosítaniuk kell, hogy az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszertől eltérő csatornán beérkezett vagy a (3) bekezdés alapján kijelölt személyektől eltérő személyek által fogadott bejelentések esetén

- a) a bejelentést kézhez vevő személyek semmilyen olyan információt ne fedhessenek fel, amely azonosíthatná a bejelentő személyt vagy a bejelentésben érintett személyt, és
- b) e személyek módosítás nélkül, haladéktalanul továbbítsák a bejelentést a (3) bekezdés alapján kijelölt személyeknek.

33. §

(1) Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerbe jogellenes vagy jogellenesnek feltételezett cselekményre vagy mulasztásra, illetve egyéb visszaélésre vonatkozó információt lehet bejelenteni.

(2) Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerbe bejelentést bárki tehet.

34. §

(1) A bejelentő a bejelentést írásban vagy szóban teheti meg. A szóbeli bejelentést telefonon vagy más hangüzenetküldő rendszer útján, vagy személyesen lehet megtenni.

(2) Ha az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer keretében a bejelentő hozzájárulását igénylő, rögzített telefonvonalat vagy egyéb rögzített hangüzenetküldő rendszert használnak, az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer működtetője a szóbeli bejelentést

- a) – a személyes adatok védelmére vonatkozó előírások szerint megtett tájékoztatást követően – tartós és visszakereshető formában rögzíti, vagy
- b) írásba foglalja és – annak ellenőrzésére, helyesbítésére, aláírással történő elfogadására vonatkozó lehetőség biztosítása mellett – a bejelentő számára másodpéldányban átadja.

(3) Ha az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer keretében nem használnak a (2) bekezdés szerinti rögzített rendszereket, az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer működtetője a szóbeli bejelentést írásba foglalja és – annak ellenőrzésére, helyesbítésére, aláírással történő elfogadására vonatkozó lehetőség biztosítása mellett – a bejelentő számára másodpéldányban átadja.

(4) Ha a bejelentő személyesen teszi meg a bejelentését, az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer működtetője a szóbeli bejelentést

- a) – a személyes adatok védelmére vonatkozó előírások szerint megtett tájékoztatást követően – tartós és visszakereshető formában rögzíti, vagy
- b) írásba foglalja és – annak ellenőrzésére, helyesbítésére, aláírással történő elfogadására

vonatkozó lehetőség biztosítása mellett – a bejelentő számára másodpéldányban átadja.

(5) Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer működtetője a szóbeli bejelentés írásba foglalása során teljes és pontos jegyzőkönyvet köteles készíteni.

(6) Szóbeli bejelentés esetén a bejelentő figyelmét fel kell hívni a rosszhiszemű bejelentés következményeire, a bejelentés kivizsgálására irányadó eljárási szabályokra és arra, hogy személyazonosságát – ha az annak megállapításához szükséges adatokat megadja – a vizsgálat valamennyi szakaszában bizalmasan kezelik.

35. §

(1) Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer működtetője az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerben tett bejelentés kézhezvételétől számított hét napon belül a bejelentés megtételéről visszaigazolást küld a bejelentő számára, kivéve, ha

- a) a bejelentő kifejezetten kérte ennek mellőzését, vagy
- b) az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer működtetője észszerűen feltételezi, hogy a bejelentés kézhezvételének visszaigazolása veszélyeztetné a bejelentő személyazonosságának védelmét.

(2) Az (1) bekezdés szerinti visszaigazolás keretében a bejelentő részére általános tájékoztatást kell nyújtani az e törvény szerinti eljárási és adatkezelési szabályokról.

36. §

Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerben tett bejelentések kezelésére és elintézésére egyebekben a közérdekű bejelentésekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

37. §

A 32. § (1) és (2) bekezdése szerinti szervek háromévente felülvizsgálják az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer működtetésére vonatkozó eljárásait, és szükség esetén módosítják ezek belső szabályait.

38. §

(1) A 32. § (1) és (2) bekezdése szerinti szervek a tárgyévet követő év január 31-ig megküldik az alapvető jogok biztosa részére a tárgyévre vonatkozóan az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerben megtett bejelentések számát, valamint a rendelkezésükre álló, az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerben megtett bejelentések elintézésének eredményével kapcsolatos – különösen az áttételre, a bejelentés alapján lefolytatott más eljárásra, a bejelentések vizsgálata mellőzésére, a bejelentés elintézésének módjára vonatkozó – személyes adatokat nem tartalmazó statisztikai adatokat.

(2) A 32. § (1) és (2) bekezdése szerinti szervek az (1) bekezdés szerinti adatszolgáltatás tekintetében együttműködnek az alapvető jogok biztosával.

(3) Az alapvető jogok biztosa az (1) bekezdés szerinti statisztikai adatokat összesítve, a tárgyévet követő év március 31-ig megküldi az Európai Bizottság részére, továbbá ezzel összefüggésben kapcsolatot tart az Európai Bizottsággal.

39. §

A 33. § (1) bekezdése szerinti bejelentést az alapvető jogok biztosa által működtetett közérdekű bejelentések védett elektronikus rendszerében is meg lehet tenni. A bejelentés kezelésére és elintézésére a 2. alcímet kell alkalmazni.

40. §

(1) A 32. § (1) és (2) bekezdése szerinti szervek, valamint az alapvető jogok biztosa átfogó és független, a nyilvánosság számára könnyen hozzáférhető díjmentes tájékoztatást nyújtanak a bejelentők rendelkezésére álló eljárásokról és jogorvoslati lehetőségekről, a bejelentők védelmével összefüggő, e törvény szerinti szabályokról, a bejelentők e törvény szerinti jogairól és kötelezettségeiről, a bejelentésben érintett személyek jogairól.

(2) A 32. § (1) és (2) bekezdése szerinti szervek az (1) bekezdés szerinti információkat közzéteszik a honlapjukon, valamint közzéteszik az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer működtetésével összefüggésben

- a) a kapcsolattartási adatokat, mindenekelőtt az e célra használható elektronikus levélcímet és postacímet, illetve telefonszámot, annak feltüntetésével, hogy a telefonbeszélgetést rögzítik-e vagy sem,
- b) a bejelentés megtételével kapcsolatos információkat, ideértve annak módját, hogy az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer működtetője miként kötelezheti a bejelentőt arra, hogy tegye egyértelművé a bejelentett információkat vagy adjon meg további információkat,
- c) a bejelentések megtételével, kezelésével és elintézésével kapcsolatos adatkezelési szabályokat,
- d) a bejelentések kezelésére és elintézésére vonatkozó alapvető szabályokat, és
- e) a bejelentők védelmével összefüggő, e törvény szerinti szabályokat, a bejelentők e törvény szerinti jogait és kötelezettségeit.

(3) Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer működtetője megkeresés alapján szóbeli vagy írásbeli tájékoztatást nyújt az (1) és (2) bekezdés szerinti információkról. Az alapvető jogok biztosa megkeresés alapján szóbeli vagy írásbeli tájékoztatást nyújt az (1) bekezdés szerinti információkról.

8. A visszaélést bejelentők védelme

41. §

(1) Minden, a bejelentő számára hátrányos intézkedés,

- a) amelyre a bejelentés jogszerű megtétele miatt kerül sor és
- b) amelyet a 20. §-ban meghatározott jogviszonnyal vagy kapcsolattal összefüggésben valósítanak meg,

jogellenesnek minősül akkor is, ha egyébként jogszerű lenne.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában hátrányos intézkedésnek minősül a bejelentő számára hátrányos cselekmény vagy mulasztás, különösen

- a) a felfüggesztés, a csoportos létszámcsökkentés, a felmondás vagy ezekkel egyenértékű intézkedések,
- b) a lefokozás vagy az előléptetés megtagadása,
- c) a munkaköri feladatok átruházása, a munkavégzés helyének megváltoztatása, a bércsökkentés, a munkaidő megváltoztatása,
- d) a képzés megtagadása,
- e) a negatív teljesítményértékelés vagy munkareferencia,
- f) a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyára vonatkozó törvény szerinti bármely hátrányos

jogkövetkezmény – így különösen fegyelmi intézkedés, megrovás, pénzügyi szankció – alkalmazása,

- g) a kényszerítés, a megfélemlítés, a zaklatás vagy a kiközösítés,
- h) a hátrányos megkülönböztetés, hátrányos vagy tisztességtelen bánásmód,
- i) a határozott idejű foglalkoztatásra irányuló jogviszony határozatlan idejűvé átalakításának elmulasztása, ha a foglalkoztatott jogszerű elvárása az volt, hogy foglalkoztatásra irányuló jogviszonyát határozatlan idejűvé változtatják,
- j) egy határozott idejű munkaszerződés megújításának elmulasztása vagy annak idő előtti megszüntetése,
- k) a károkozás, amely magában foglalja a személy jóhírnevének megsértését vagy a pénzügyi veszteséget, beleértve az üzleti lehetőség elvesztését és a bevételkiesést is,
- l) az olyan intézkedés, amelynek eredményeképpen okkal következik, hogy az adott személy a jövőben foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt a foglalkoztatásra irányuló jogviszonya szerinti ágazatban nem létesíthet,
- m) az egészségügyi alkalmassággal összefüggő vizsgálat előírása,
- n) az áru- vagy szolgáltatási szerződés idő előtti megszüntetése vagy felmondása, és
- o) az engedély visszavonása.

(3) A (2) bekezdés szerinti hátrányos intézkedéssel összefüggő hatósági vagy bírósági eljárás során – ha a bejelentő a bejelentés megtétele jogszerűségét bizonyítja –

- a) vélelmezni kell, hogy a hátrányos intézkedésre a bejelentés jogszerű megtétele miatt került sor, és
- b) a hátrányos intézkedést hozó személyt terheli annak bizonyítása, hogy a hátrányos intézkedés megtételére alapos indokkal és nem a bejelentés jogszerű megtétele miatt került sor.

(4) Minden, a bejelentő tulajdonában álló jogalany vagy a bejelentővel foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban vagy más, szerződéses jogviszonyban álló jogalany sérelmére hozott (2) bekezdés szerinti hátrányos intézkedés, amelyre a bejelentés jogszerű megtétele miatt kerül sor, jogellenesnek minősül akkor is, ha egyébként jogszerű lenne.

(5) Ha a (2) bekezdés szerinti hátrányos intézkedést a (4) bekezdés szerinti jogalany sérelmére hozzák meg, a (2) bekezdés szerinti hátrányos intézkedéssel összefüggő hatósági vagy bírósági eljárás során – ha a jogalany a bejelentővel fennálló, (4) bekezdés szerinti kapcsolatát, valamint a bejelentő a bejelentés megtétele jogszerűségét bizonyítja – a (3) bekezdés a) és b) pontja alkalmazandó.

42. §

(1) A bejelentés jogszerű megtétele esetén a bejelentő nem tekinthető a törvény alapján üzleti, gazdasági vagy egyéb titoknak minősülő adatok nyilvánosságra hozatalával összefüggő korlátozást vagy más, az információfelfedésre vonatkozó jogszabályi korlátozást megszegőnek, és az ilyen bejelentés tekintetében nem terheli felelősség, ha a bejelentő alapos okkal feltételezte azt, hogy a bejelentés szükséges volt a bejelentéssel érintett körülmények feltárásához.

(2) A bejelentés jogszerű megtétele esetén a bejelentőt nem terheli felelősség a bejelentésben szereplő információk megszerzése vagy az azokhoz való hozzáférés tekintetében, kivéve, ha a bejelentő az információk megszerzésével vagy az azokhoz való hozzáféréssel bűncselekményt követett el.

(3) A bejelentő a bejelentés jogszerű megtételéért nem vonható felelősségre, ha a bejelentő alapos okkal feltételezte azt, hogy a bejelentés szükséges volt a bejelentéssel érintett körülmények

feltárásához.

(4) A bejelentő az (1)–(3) bekezdésre valamennyi hatósági vagy bírósági eljárás során – a bejelentés megtétele jogszerűségének bizonyítása mellett – hivatkozhat.

43. §

(1) Az állam a bejelentő részére a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben meghatározott támogatásokat biztosítja az ott meghatározott feltételek szerint.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott keretek között a bejelentő számára tájékoztatást és tanácsadást kell nyújtani a bejelentők rendelkezésére álló eljárásokról és jogorvoslati lehetőségekről, a bejelentők védelmével összefüggő, e törvény szerinti szabályokról, a bejelentők e törvény szerinti jogairól és kötelezettségeiről.

44. §

Hatósági vagy bírósági eljárás során az ezen alcím szerinti jogokat korlátozó vagy kizáró nyilatkozatra, szerződésre, szabályzatra jogszerűen hivatkozni nem lehet.

45. §

A bejelentés megtétele jogszerű, ha

- a) a bejelentő a bejelentését az e fejezet szerinti visszaélés-bejelentési rendszerek valamelyikén, az e törvényben meghatározott szabályok szerint tette meg,
- b) a bejelentő a bejelentéssel érintett körülményekre vonatkozó, bejelentett információt a munkavégzéssel kapcsolatos tevékenységével összefüggésben – ideértve a 20. § (2) bekezdés c) pontja és 20. § (3) bekezdés e) pontja szerinti eljárást is – szerezte, és
- c) a bejelentő alapos okkal vélelmezte, hogy a bejelentéssel érintett körülményekre vonatkozó, bejelentett információ a bejelentés időpontjában valós volt.

46. §

(1) Jogszerű bejelentésnek kell tekinteni, ha a bejelentő a bejelentését nyilvánosságra hozza, és a 45. § b) és c) pontja szerinti feltételek teljesülése mellett a következő feltételek valamelyike teljesül:

- a) a bejelentő
 - aa) először az 5. alcím vagy a 6. alcím szerinti visszaélés-bejelentési rendszert, ezt követően a 7. alcím szerinti visszaélés-bejelentési rendszert igénybe vette, vagy
 - ab) közvetlenül a 7. alcím szerinti visszaélés-bejelentési rendszert igénybe vette, és a visszaélés-bejelentési rendszer működtetője, illetve az eljárásra jogosult szerv az e törvényben meghatározott intézkedéseket határidőben nem tette meg,
- b) a bejelentő alapos okkal vélelmezte, hogy a bejelentéssel érintett körülmény nyilvánvaló módon veszélyezteti a közérdeket – így különösen, ha visszafordíthatatlan kár bekövetkezésének kockázata áll fenn – vagy
- c) a bejelentő alapos okkal vélelmezte, hogy a 7. alcím szerinti visszaélés-bejelentési rendszer igénybevétele esetén a bejelentéssel érintett körülmény sajátos jellegzetességei miatt fennáll annak a nyilvánvaló lehetősége, hogy
 - ca) a bejelentővel szemben a 41. § (1) bekezdése szerinti hátrányos intézkedést tesznek meg, vagy
 - cb) a bejelentésben foglaltak érdemi elintézésére nem kerül sor.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény 6. §-a szerinti információt átadó személyre.

47. §

Jogszerű bejelentésnek kell tekinteni, ha a bejelentő a bejelentését a feladat- és hatáskörrel rendelkező európai uniós intézményeknél, szerveknél, hivataloknál vagy ügynökségeknél teszi meg, és a 45. § b) és c) pontja szerinti feltételek teljesülnek.

48. §

(1) Az ezen alcím szerinti védelem – a 43. §-ban meghatározott kivétellel – kizárólag akkor illeti meg a bejelentőt, ha

- a) a bejelentéssel érintett körülményekre vonatkozó, bejelentett információ a 2. mellékletben szereplő európai uniós jogi aktusok vagy azok végrehajtását, az azoknak való megfelelést biztosító jogszabályi rendelkezések hatálya alá tartozik, vagy
- b) a bejelentő az a) pont szerinti körülmény fennállását alapos okkal feltételezi.

(2) Az ezen alcím szerinti védelem – a 43. §-ban meghatározott kivétellel – nem illeti meg a bejelentőt, ha

- a) bejelentésével a minősített adatok védelmére vonatkozó szabályokat megszegi,
- b) a bejelentés megtétele során törvényben meghatározott, az orvosi titokra, az ügyvédi titokra, a bírói titokra vonatkozó titoktartási kötelezettségének nem tesz eleget,
- c) a bejelentés megtétele során az egyházi személy és a vallási egyesület vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagjaként a hivatásánál fogva rá irányadó titoktartási kötelezettségének nem tesz eleget,
- d) bejelentésével a büntetőeljárás szabályok szerinti adatkezelési szabályokat megszegi, vagy
- e) a rendvédelmi szervek, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat, illetve a Nemzeti Adó- és Vámhivatal állományának a tagjaként a bejelentésével az e szervek tevékenységére vonatkozó, jogszabályban meghatározott szabályokat megszegi.

49. §

(1) Ez az alcím irányadó arra a bejelentőre, aki személyazonosságának felfedése nélkül – így különösen neve, azonosításához szükséges személyes adatai megadása nélkül – tesz jogszerű bejelentést és későbbi azonosítását követően vele szemben a 41. § (1) bekezdése szerinti hátrányos intézkedést tesznek meg, illetve esetében a 42. § alkalmazására kerül sor.

(2) Az ezen alcím szerinti, a bejelentőre vonatkozó védelemben részesül, aki

- a) a jogszerű bejelentést tevő bejelentő részére segítséget nyújt a bejelentés megtétele során,
- b) a jogszerű bejelentést tevő bejelentővel kapcsolatban álló olyan személy – így különösen a bejelentő munkatársa vagy családtagja –, akit a 41. § (2) bekezdése szerinti hátrányos intézkedés érhet.

III. Fejezet

Az Alaptörvényben foglalt alapvető értékek és jogok magasabb védelmi szintjének elérése érdekében, valamint a magyar életmód megvédéséhez fűződő közérdekre tekintettel benyújtható bejelentések

50. §

A belső visszaélés-bejelentési rendszerben és az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerben bejelenthető

- a) az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásában kinyilvánított azon tény kétségbe vonására irányuló tevékenység, hogy a velünk élő nemzetiségek a magyar politikai közösség részei és államalkotó tényezők,
- b) az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásában hivatkozott, a nemzetiszocialista és a kommunista diktatúra uralma alatt elkövetett bűnök alól felmentő, továbbá e bűnöket, valamint az Alaptörvény U) cikkében foglalt bűnöket kicsinyítő módszeres tevékenység,
- c) az Alaptörvény I) cikke szerinti nemzeti jelképeink tiszteletének és használatának akadályozására irányuló cselekmény,
- d) az Alaptörvény L) cikkével és az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésével védett
 - da) házasság és család alkotmányjogilag elismert szerepe,
 - db) a gyermekek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelem és gondoskodás, valamint születési nemének megfelelő önazonossághoz való jogának kétségbe vonása.

IV. Fejezet

A bejelentővédelmi ügyvéd

51. §

(1) A 30. § (1) bekezdés a)–c) pontja hatálya alá nem tartozó jogi személy (a továbbiakban: megbízó) a II. Fejezet szerinti, valamint a tevékenységével összefüggő bejelentések fogadásával és kezelésével kapcsolatos feladatok ellátására ügyvéddel megbízási szerződést köthet bejelentővédelmi ügyvédi tevékenység folytatására.

(2) Az (1) bekezdés szerinti megbízási szerződés nem köthető olyan jogi személlyel, amellyel a bejelentővédelmi ügyvéd más megbízási jogviszonyban, munkaviszonyban, munkavégzési kötelezettséggel járó más jogviszonyban áll, vagy amellyel a megbízási szerződés megkötését megelőző öt évben ilyen jogviszonyban állt.

(3) A bejelentővédelmi ügyvéd e tevékenységével összefüggésben javadalmazást vagy más előnyt a megbízó kivételével másától nem kérhet és nem fogadhat el.

(4) A bejelentővédelmi ügyvédi megbízás létrejöttét a bejelentővédelmi ügyvédnek tizenöt napon belül írásban be kell jelentenie a területi ügyvédi kamarának. A bejelentővédelmi ügyvéd nevét, címét, telefonszámát, elektronikus levélcímét, valamint honlapjának elérhetőségét a területi ügyvédi kamara honlapján közzé kell tenni.

(5) A bejelentővédelmi ügyvéd megbízása csak indokolással mondható fel. A bejelentővédelmi ügyvéd törvényes eljárása nem alapozhatja meg a megbízó általi felmondást vagy a bejelentővédelmi ügyvédet megillető megbízási díj teljesítésének megbízó általi megtagadását.

52. §

A bejelentővédelmi ügyvéd tevékenysége szempontjából – a II. Fejezetben meghatározott bejelentéseken túl – minden olyan jelzés bejelentésnek tekintendő, amely olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a megbízó jogos érdekét vagy jogszabályba nem ütköző üzleti érdekét, vagy a megbízó tevékenységével kapcsolatos jogszabálysértés, a közbiztonság, a közegészség vagy a környezet veszélyeztetésének megszüntetését szolgálja.

53. §

- (1) Az 51. § (1) bekezdése szerinti megbízási szerződés alapján a bejelentővédelmi ügyvéd
- a) fogadja a megbízó tevékenységével összefüggő bejelentéseket,
 - b) jogi tanácsadást nyújt a bejelentőnek a bejelentés megtételével kapcsolatban,
 - c) kapcsolatot tart a bejelentővel, tőle a bejelentés kivizsgálása érdekében szükség esetén tájékoztatást, felvilágosítást kérhet,
 - d) a megbízó rendelkezése szerint közreműködhet a bejelentés alapján indult vizsgálat lefolytatásában, és
 - e) kérésére írásban tájékoztatja a bejelentőt a bejelentéssel kapcsolatos eseményekről, különösen a bejelentés alapján indult vizsgálat eredményéről, a megbízó által megtett intézkedéséről vagy a vizsgálat lefolytatásának elutasításáról.

(2) A bejelentővédelmi ügyvéd a bejelentést a megbízóhoz továbbítja, de a bejelentő azonosítását lehetővé tevő adatok tekintetében titoktartásra köteles, ezért a bejelentésnek a bejelentő azonosítását lehetővé tevő adatot nem tartalmazó kivonatát küldi meg a megbízónak, kivéve, ha titoktartási kötelezettsége alól a bejelentő előzetesen, írásban felmentést adott.

(3) Ha a bejelentés a megbízó vezető tisztségviselőjének cselekményével vagy mulasztásával függ össze, a bejelentővédelmi ügyvéd a bejelentő felügyelőbizottságát, könyvvizsgálóját, a megbízó legfőbb döntéshozó szervét vagy a tulajdonosi jogok gyakorlóját köteles a bejelentésről haladéktalanul értesíteni.

(4) A bejelentővédelmi ügyvéd az ilyen minőségében kapott bejelentéseket és azok iratanyagát köteles más tevékenységétől elkülönítve kezelni és nyilvántartani. A bejelentővédelmi ügyvéd az így kezelt személyes adatok kezelésének szükségességét az adatkezelés megkezdésétől legalább évente felülvizsgálja.

V. Fejezet Záró rendelkezések

54. §

Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer létrehozására kötelezett, a Kormány vagy a Kormány tagja irányítása vagy felügyelete alatt álló szerveket jelöljön ki.

55. §

Ez a törvény a kihirdetését követő 60. napon lép hatályba.

56. §

Az e törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő, a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény szerinti panaszt és közérdekű bejelentést a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvénynek az e törvény hatálybalépését megelőző napon hatályos rendelkezései szerint kell befejezni.

57. §

(1) Az 5. alcím szerinti kötelezettséget az az 5. alcím hatálya alá tartozó foglalkoztató, amely

legalább 50, de legfeljebb 249 személyt foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében foglalkoztat, 2023. december 17-től köteles teljesíteni.

(2) Az (1) bekezdés a 18. § (2) bekezdése szerinti foglalkoztatóra nem alkalmazható.

58. §

A 6. alcímnek a helyi önkormányzatra, helyi önkormányzat irányítása vagy felügyelete alatt álló költségvetési szervre, vagy a helyi önkormányzat tulajdonában tulajdonosi joggyakorlása alatt álló szervezetre, gazdasági társaságra vonatkozó szabályait 2025. január 1-jétől kell alkalmazni.

59. §

A 31. § (1) és (2) bekezdése szerinti szervek, valamint az alapvető jogok biztosa a 38. § szerinti kötelezettségüket első alkalommal az e törvény hatálybalépését követő évre vonatkozóan teljesítik.

60. §

A 68. § az Alaptörvény XIV. cikk (5) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

61. §

(1) Ez a törvény az európai közösségi finanszírozási üzleti szolgáltatókról, valamint az (EU) 2017/1129 rendelet és az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról szóló, 2020. október 7-i (EU) 2020/1503 európai parlamenti és tanácsi rendelet 47. cikkének végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

(2) Ez a törvény az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről szóló, 2019. október 23-i (EU) 2019/1937 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

62. §

Hatályát veszti az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 2. mellékletében foglalt táblázat XIII. rész 4. sora.

63. §

Hatályát veszti a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 94/A. §-a.

64. §

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról, valamint a hiteles tulajdonilap-másolat igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 1996. évi LXXXV. törvény

- a) 31. § (1) bekezdés f) pont fb) alpontjában a „bejelentés, javaslat” szövegrész helyébe a „bejelentés, elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerben, valamint a közérdekű bejelentések védett elektronikus rendszerében megtett visszaélés-bejelentés, javaslat” szöveg,
- b) 32/C. § (1) bekezdés i) pontjában a „bejelentés, javaslat” szövegrész helyébe a „bejelentés, az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerben, valamint a közérdekű bejelentések védett elektronikus rendszerében megtett visszaélés-bejelentés, a javaslat” szöveg

lép.

65. §

A tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény 200. §-ában az „a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény” szövegrész helyébe az „a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló törvény” szöveg lép.

66. §

A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény 59. § (3) bekezdés g) pontjában a „bejelentés megtételére” szövegrész helyébe a „bejelentés, visszaélés-bejelentés megtételére” szöveg lép.

67. §

A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 61. § (3) bekezdés g) pontjában a „bejelentés megtételére” szövegrész helyébe a „bejelentés, visszaélés-bejelentés megtételére” szöveg lép.

68. §

A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 31/F. § (3) bekezdés a) pont af) alpontjában a „bejelentés megtételére” szövegrész helyébe a „bejelentés, visszaélés-bejelentés megtételére” szöveg lép.

69. §

A befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény 161. § (4) bekezdés g) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A nyilvántartás a (2) bekezdésben megjelölt adatokon túl tartalmazza]

„g) panasz, közérdekű bejelentés vagy visszaélés-bejelentés esetén a panaszos, a közérdekű bejelentő vagy a visszaélést bejelentő által megadott személyes adatokat, valamint a panaszra, a közérdekű bejelentésre vagy a visszaélés-bejelentésre okot adó eseményt és befektetési vállalkozás nevét,”

70. §

Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 11/A. alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„11/A. A panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló törvénnyel összefüggő feladatok”

71. §

Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 38/A–38/C. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„38/A. §

(1) Az alapvető jogok biztosa vizsgálja a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló törvény szerinti közérdekű bejelentéseknek a 18. § (1) bekezdés a)–k) pontja szerinti hatóságok általi kezelésének gyakorlatát, valamint kérelemre az egyes közérdekű bejelentések megfelelő intézését.

(2) Az alapvető jogok biztosa vizsgálja a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló törvény szerinti elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerek működésének a gyakorlatát, valamint kérelemre az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerben megtett bejelentések megfelelő intézését.

38/B. §

(1) Az alapvető jogok biztosa gondoskodik a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló törvény szerinti közérdekű bejelentések védett elektronikus rendszerének (a továbbiakban: elektronikus rendszer) üzemeltetéséről.

(2) A 18. § (1) bekezdés a)–k) pontja szerinti hatóságok az alapvető jogok biztosának a feladatai ellátásához szükséges körben adatot szolgáltatnak az elektronikus rendszeren keresztül tett közérdekű bejelentésekkel, visszaélés-bejelentésekkel és azok kivizsgálásával kapcsolatban.

38/C. §

(1) A közérdekű bejelentő az általa vélelmezett visszásság orvoslása érdekében beadvánnyal fordulhat az alapvető jogok biztosához, ha

- a) a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló törvény szerinti eljárásra jogosult szerv (a továbbiakban: eljárásra jogosult szerv) a közérdekű bejelentést megalapozatlannak nyilvánítja,
- b) a közérdekű bejelentő a vizsgálat eredményével nem ért egyet, vagy
- c) a közérdekű bejelentő álláspontja szerint az eljárásra jogosult szerv a közérdekű bejelentést nem vizsgálta ki teljes körűen.

(2) Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerben bejelentést tevő az általa vélelmezett visszásság orvoslása érdekében beadvánnyal fordulhat az alapvető jogok biztosához az (1) bekezdésben meghatározott esetekben, illetve ha a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló törvény szerinti, az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerre vonatkozó szabályokat nem tartották meg.”

72. §

Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 46/A. §-a a következő e) ponttal egészül ki:

(Ez a törvény)

„e) az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről szóló, 2019. október 23-i (EU) 2019/1937 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek”

(való megfelelést szolgálja.)

73. §

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 160/A. alcíme helyébe a következő rendelkezés lép:

„160/A. A bejelentő üldözése

206/A. §

(1) Aki a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló törvény szerinti közérdekű bejelentés vagy visszaélés-bejelentés miatt a közérdekű bejelentővel vagy a visszaélés bejelentőjével szemben a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló törvény szerinti hátrányos intézkedést tesz, szabálysértést követ el.

(2) Aki a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló törvény szerinti visszaélés-bejelentés megtételét akadályozza vagy megkísérli akadályozni, szabálysértést követ el.”

74. §

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 253. § (1) bekezdése a következő e) ponttal egészül ki:

(E törvény)

„e) az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről szóló, 2019. október 23-i (EU) 2019/1937 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek”
(való megfelelést szolgálja.)

75. §

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 164/A. § (2) bekezdésében a „panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló törvény” szövegrész helyébe a „panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló törvény” szöveg lép.

76. §

Hatályát veszti a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény.

77. §

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény 99. § (5) bekezdés c) pontjában a „bejelentés és panasz” szövegrész helyébe a „bejelentés, az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerben, valamint a közérdekű bejelentések védett elektronikus rendszerében megtett visszaélés-bejelentés és a panasz” szöveg lép.

78. §

Az egyes fizetési szolgáltatókról szóló 2013. évi CCXXXV. törvény 86. § (2) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A nyilvántartás az 1. mellékletben megjelölt azonosító adatokon túl a következőket tartalmazza:)

„e) panasz, közérdekű bejelentés vagy visszaélés-bejelentés esetén a panaszos, a közérdekű bejelentő, vagy a visszaélést bejelentő által megjelölt személyes adatokat és a panaszra, a közérdekű bejelentésre vagy a visszaélés-bejelentésre okot adó eseményt és a panasszal, a közérdekű bejelentéssel vagy a visszaélés-bejelentéssel érintett pénzforgalmi intézményt, elektronikuspénz-kibocsátó intézményt, valamint”

79. §

A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 204. § (2) bekezdés h) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A nyilvántartás a 2. mellékletben megjelölt azonosító adatokon túl a következőket tartalmazza:)

„h) panasz, közérdekű bejelentés vagy visszaélés-bejelentés esetén a panaszos, a közérdekű bejelentő vagy a visszaélést bejelentő által megjelölt személyes adatokat és a panaszra, a közérdekű bejelentésre vagy a visszaélés-bejelentésre okot adó eseményt és az érintett pénzügyi, kiegészítő pénzügyi szolgáltatást nyújtót,”

80. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény

- a) 10. § (6) bekezdésében a „panaszt vagy” szövegrész helyébe a „panaszt, visszaélés-bejelentést vagy” szöveg,
 - b) 122. § f) pontjában a „bejelentés, panasz” szövegrész helyébe a „bejelentés, visszaélés-bejelentés, panasz” szöveg,
 - c) 275. § (1) bekezdés j) pontjában a „bejelentés, panasz” szövegrész helyébe a „bejelentés, visszaélés-bejelentés, panasz” szöveg
- lép.

81. §

A biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény 323. § (2) bekezdés h) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A nyilvántartás az azonosító adatokon túl a következőket tartalmazza:)

„h) panasz, közérdekű bejelentés vagy visszaélés-bejelentés esetén a panaszos, a közérdekű bejelentő, vagy a visszaélést bejelentő által megjelölt személyes adatokat és a panaszra, a közérdekű bejelentésre vagy a visszaélés-bejelentésre okot adó eseményt és az érintett intézményt,”

82. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 98. § (2a) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A (2) bekezdésben meghatározottak biztosítása érdekében]

„c) a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló törvény szerinti közérdekű bejelentő vagy visszaélést bejelentő védelme

érdekében a közérdekű bejelentő vagy a visszaélést bejelentő kihallgatásáig a közérdekű bejelentést vagy a visszaélés-bejelentési rendszerben megtett bejelentést tartalmazó ügyiratot” *(zártan kell kezelni.)*

83. §

Az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. törvény

- a) 4. § (1) bekezdésében az „a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Pkbtv.) 1. § (2) bekezdésétől” szövegrész helyébe az „a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló törvény (a továbbiakban: Pkbtv.) rendelkezéseitől” szöveg,
- b) 4. § (2) bekezdésében a „Pkbtv. 1. § (4) bekezdésétől” szövegrész helyébe a „Pkbtv. rendelkezéseitől” szöveg lép.

A 17. § hatályát megállapító rendelkezések

1. Pénzügyi szolgáltatások

1.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/65/EK irányelve (2009. július 13.) az átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozásokra (ÁÉKBV) vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról

1.2. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2341 irányelve (2016. december 14.) a foglalkoztatói nyugellátást szolgáltató intézmények tevékenységéről és felügyeletéről

1.3. Az Európai Parlament és a Tanács 2006/43/EK irányelve (2006. május 17.) az éves és összevont (konszolidált) éves beszámolók jog szerinti könyvvizsgálatáról, a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 84/253/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

1.4. Az Európai Parlament és a Tanács 596/2014/EU rendelete (2014. április 16.) a piaci visszaélésekről (piaci visszaélésekről szóló rendelet), valamint a 2003/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2003/124/EK, a 2003/125/EK és a 2004/72/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről

1.5. Az Európai Parlament és a Tanács 2013/36/EU irányelve (2013. június 26.) a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

1.6. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/65/EU irányelve (2014. május 15.) a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról

1.7. Az Európai Parlament és a Tanács 909/2014/EU rendelete (2014. július 23.) az Európai Unión belüli értékpapír-kiegyenlítés javításáról és a központi értéktárakról, valamint a 98/26/EK és a 2014/65/EU irányelv, valamint a 236/2012/EU rendelet módosításáról

1.8. Az Európai Parlament és a Tanács 1286/2014/EU rendelete (2014. november 26.) a lakossági befektetési csomagtermékekkel, illetve biztosítási alapú befektetési termékekkel kapcsolatos kiemelt információkat tartalmazó dokumentumokról

1.9. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/2365 rendelete (2015. november 25.) az értékpapír-finanszírozási ügyletek és az újrafelhasználás átláthatóságáról, valamint a 648/2012/EU rendelet módosításáról

1.10. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/97 irányelve (2016. január 20.) a biztosítási értékesítésről

1.11. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1129 rendelete (2017. június 14.) az értékpapírokra vonatkozó nyilvános ajánlattételkor vagy értékpapíroknak a szabályozott piacra történő bevezetésekor közzéteendő tájékoztatóról és a 2003/71/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

2. A pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése

2.1. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/849 irányelve (2015. május 20.) a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről

2.2. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/847 rendelete (2015. május 20.) a pénzáttalásokat kísérő adatokról és az 1781/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

3. Közlekedésbiztonság

3.1. Az Európai Parlament és a Tanács 376/2014/EU rendelete (2014. április 3.) a polgári légi közlekedési események jelentéséről, elemzéséről és nyomon követéséről, valamint a 996/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 2003/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1321/2007/EK bizottsági rendelet és az 1330/2007/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről

3.2. Az Európai Parlament és a Tanács 2013/54/EU irányelve (2013. november 20.) a 2006. évi tengerészeti munkaügyi egyezménynek való megfelelés és annak végrehajtása vonatkozásában a lobogó szerinti államokra háruló egyes kötelezettségekről

3.3. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/16/EK irányelve (2009. április 23.) a kikötő szerint illetékes állam általi ellenőrzésről

4. Környezetvédelem

Az Európai Parlament és a Tanács 2013/30/EU irányelve (2013. június 12.) a tengeri olaj- és gázipari tevékenységek biztonságáról és a 2004/35/EK irányelv módosításáról

A 7. alcím szerinti védelem hatályát megállapító rendelkezések

1. Közbeszerzés

1.1. A közbeszerzésre és a koncessziók odaítélésére, a védelem és a biztonság területével kapcsolatos szerződések odaítélésére, szerződéseknek a vízügyi, az energetikai, a közlekedési és a postai szolgáltatások területén tevékenykedő szervezetek általi odaítélésére, valamint minden egyéb szerződésre vonatkozó, az alábbiakban foglalt eljárási szabályok:

1.1.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/23/EU irányelve (2014. február 26.) a koncessziós szerződésekről

1.1.2. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

1.1.3. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/25/EU irányelve (2014. február 26.) a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

1.1.4. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/81/EK irányelve (2009. július 13.) a honvédelem és biztonság területén egyes építési beruházásra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló, ajánlatkérő szervek vagy ajánlatkérők által odaítélt szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról, valamint a 2004/17/EK és 2004/18/EK irányelv módosításáról

1.2. Az alábbiak által szabályozott jogorvoslati eljárások:

1.2.1. A Tanács 92/13/EGK irányelve (1992. február 25.) a vízügyi, energiaipari, szállítási és távközlési ágazatokban működő vállalkozások beszerzési eljárásairól szóló közösségi szabályok alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról

1.2.2. A Tanács 89/665/EGK irányelve (1989. december 21.) az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról

2. Pénzügyi szolgáltatások, termékek és piacok, valamint a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése

Az uniós pénzügyi szolgáltatásokra és tőkepiacokra, bankokra, hitelezésre, beruházásokra, biztosításra és viszontbiztosításra, foglalkozási vagy magánnyugdíj-termékekre, értékpapírokra, befektetési alapokra, fizetési szolgáltatásokra, valamint a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. június 26-i 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv I. mellékletében felsorolt tevékenységekre vonatkozóan szabályozási és felügyeleti keretrendszer, továbbá a fogyasztók és a befektetők védelmét megállapító, az alábbiakban foglalt szabályok:

2.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/110/EK irányelve (2009. szeptember 16.) az elektronikuspénzkibocsátó intézmények tevékenységének megkezdéséről, folytatásáról és

prudenciális felügyeletéről, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról, valamint a 2000/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

2.2. Az Európai Parlament és a Tanács 2011/61/EU irányelve (2011. június 8.) az alternatívbefektetésialap-kezelőkről, valamint a 2003/41/EK és a 2009/65/EK irányelv, továbbá az 1060/2009/EK és az 1095/2010/EU rendelet módosításáról

2.3. Az Európai Parlament és a Tanács 236/2012/EU rendelete (2012. március 14.) a short ügyletekről és a hitel-nemteljesítési csereügyletekkel kapcsolatos egyes szempontokról

2.4. Az Európai Parlament és a Tanács 345/2013/EU rendelete (2013. április 17.) az európai kockázatitőkealapokról

2.5. Az Európai Parlament és a Tanács 346/2013/EU rendelete (2013. április 17.) az európai szociális vállalkozási alapokról

2.6. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/17/EU irányelve (2014. február 4.) a lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról, valamint a 2008/48/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról

2.7. Az Európai Parlament és a Tanács 537/2014/EU rendelete (2014. április 16.) a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek jogszabályban előírt könyvvizsgálatára vonatkozó egyedi követelményekről, valamint a 2005/909/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről

2.8. Az Európai Parlament és a Tanács 600/2014/EU rendelete (2014. május 15.) a pénzügyi eszközök piacairól és a 648/2012/EU rendelet módosításáról

2.9. Az Európai Parlament és a Tanács 2015/2366/EU irányelve (2015. november 25.) a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 2002/65/EK, a 2009/110/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról, valamint a 2007/64/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

2.10. Az Európai Parlament és a Tanács 2004/25/EK irányelve (2004. április 21.) a nyilvános vételi ajánlatról

2.11. Az Európai Parlament és a Tanács 2007/36/EK irányelve (2007. július 11.) az egyes részvényesi jogok gyakorlásáról a tőzsdén jegyzett társaságokban

2.12. Az Európai Parlament és a Tanács 2004/109/EK irányelve (2004. december 15.) a szabályozott piacra bevezetett értékpapírok kibocsátóival kapcsolatos információkra vonatkozó átláthatósági követelmények harmonizációjáról és a 2001/34/EK irányelv módosításáról

2.13. Az Európai Parlament és a Tanács 648/2012/EU rendelete (2012. július 4.) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról

2.14. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1011 rendelete (2016. június 8.) a pénzügyi eszközökben és pénzügyi ügyletekben referenciamutatóként vagy a befektetési alapok teljesítményének méréséhez felhasznált indexekről, valamint a 2008/48/EK és a 2014/17/EU irányelv, továbbá az 596/2014/EU rendelet módosításáról

2.15. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/138/EK irányelve (2009. november 25.) a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról (Szolvencia II)

2.16. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/59/EU irányelve (2014. május 15.) a hitelintézetek és

befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról

2.17. Az Európai Parlament és a Tanács 2002/87/EK irányelve (2002. december 16.) a pénzügyi konglomerátumhoz tartozó hitelintézetek, biztosítóintézetek és befektetési vállalkozások kiegészítő felügyeletéről, valamint a 73/239/EGK, a 79/267/EGK, a 92/49/EGK, a 92/96/EGK, a 93/6/EGK és a 93/22/EGK tanácsi irányelvek, illetve a 98/78/EK és 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek módosításáról

2.18. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/49/EU irányelve (2014. április 16.) a betétbiztosítási rendszerekről

2.19. Az Európai Parlament és a Tanács 97/9/EK irányelve (1997. március 3.) a befektetőkártalanítási rendszerekről

2.20. Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról

2.21. Az Európai Parlament és Tanács (EU) 2020/1503 rendelete (2020. október 7.) az európai közösségi finanszírozási üzleti szolgáltatókról, valamint az (EU) 2017/1129 rendelet és az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról

3. Termékbiztonság és termékmegfelelőség

3.1. Az alábbiak által meghatározott és szabályozott, az uniós piacon forgalmazott termékekkel kapcsolatos biztonsági és megfelelési követelmények:

3.1.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2001/95/EK irányelve (2001. december 3.) az általános termékbiztonságról

3.1.2. A piacfelügyeletről és a termékmegfelelőségről, valamint a 2004/42/EK irányelv, továbbá a 765/2008/EK és a 305/2011/EU rendelet módosításáról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1020 európai parlamenti és tanácsi rendelet I. és II. mellékletében szereplő, az élelmiszerektől, a takarmányoktól, az emberi, illetve az állatgyógyászati felhasználásra szánt gyógyszerektől, az élő növényektől és állatoktól, az emberi eredetű termékektől, valamint a növények és az állatok jövőbeli reprodukciójához közvetlenül kapcsolódó növényi és állati termékektől eltérő, gyártott termékekre vonatkozó, a címkézési követelményekre is kiterjedő uniós harmonizációs jogszabályok

3.1.3. Az Európai Parlament és a Tanács 2007/46/EK irányelve (2007. szeptember 5.) a gépjárművek és pótkocsijaik, valamint az ilyen járművek rendszereinek, alkatrészeinek és önálló műszaki egységeinek jóváhagyásáról (keretirányelv)

3.2. Az érzékeny és veszélyes termékek forgalmazására és felhasználására vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:

3.2.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/43/EK irányelve (2009. május 6.) a védelmi vonatkozású termékek Közösségen belüli transzferére vonatkozó feltételek egyszerűsítéséről

3.2.2. A Tanács 91/477/EGK irányelve (1991. június 18.) a fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről

3.2.3. Az Európai Parlament és a Tanács 98/2013/EU rendelete (2013. január 15.) a robbanóanyag-prekurzorok forgalmazásáról és felhasználásáról

4. Közlekedésbiztonság

4.1. A vasúti ágazatnak a vasútbiztonságról szóló, 2016. május 11-i (EU) 2016/798 európai parlamenti és tanácsi irányelv által szabályozott biztonsági követelményei.

4.2. A polgári légiközlekedési ágazatnak a polgári légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálatáról és megelőzéséről és a 94/56/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. október 20-i 996/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet által szabályozott biztonsági követelményei.

4.3. A közúti közlekedési ágazatnak az alábbiak által szabályozott biztonsági követelményei:

4.3.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2008/96/EK irányelve (2008. november 19.) a közúti infrastruktúra közlekedésbiztonsági kezeléséről

4.3.2. Az Európai Parlament és a Tanács 2004/54/EK irányelve (2004. április 29.) a transzeurópai közúthálózat alag-útjaira vonatkozó biztonsági minimumkövetelményekről

4.3.3. Az Európai Parlament és a Tanács 1071/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a közúti fuvarozói szakma gyakorlására vonatkozó feltételek közös szabályainak megállapításáról és a 96/26/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

4.4. A tengeri közlekedési ágazatnak az alábbiak által szabályozott biztonsági követelményei:

4.4.1. Az Európai Parlament és a Tanács 391/2009/EK rendelete (2009. április 23.) a hajófelügyeleti és hajóvizsgáló szervezetek közös szabályairól és szabványairól

4.4.2. Az Európai Parlament és a Tanács 392/2009/EK rendelete (2009. április 23.) a tengeri utasszállítók baleseti felelősségéről

4.4.3. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/90/EU irányelve (2014. július 23.) a tengerészeti felszerelésekről és a 96/98/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

4.4.4. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/18/EK irányelve (2009. április 23.) a tengeri szállítási ágazatban bekövetkező balesetek kivizsgálására irányadó alapelvek megállapításáról, valamint az 1999/35/EK tanácsi és a 2002/59/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról

4.4.5. Az Európai Parlament és a Tanács 2008/106/EK irányelve (2008. november 19.) a tengerészek képzésének minimumszintjéről

4.4.6. A Tanács 98/41/EK irányelve (1998. június 18.) a Közösség tagállamainak kikötőibe érkező vagy onnan induló személyhajókon utazó személyek nyilvántartásáról

4.4.7. Az Európai Parlament és a Tanács 2001/96/EK irányelve (2001. december 4.) az ömlesztettáru-szállító hajók biztonságos be- és kirakodására vonatkozó harmonizált követelmények és eljárások megállapításáról

4.5. A veszélyes áruk szárazföldi szállításáról szóló, 2008. szeptember 24-i 2008/68/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv által szabályozott biztonsági követelmények.

5. Környezetvédelem

5.1. A környezetet fenyegető valamennyi bűncselekmény, amelyet a környezet büntetőjog általi védelméről szóló, 2008. november 19-i 2008/99/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szabályoz, vagy a 2008/99/EK irányelv mellékleteiben meghatározott jogszabályokat megszegő bármilyen jogellenes magatartás.

5.2. A környezetre és az éghajlatra vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:

5.2.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról

5.2.2. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/28/EK irányelve (2009. április 23.) a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról, valamint a 2001/77/EK és a 2003/30/EK irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről

5.2.3. Az Európai Parlament és a Tanács 2012/27/EU irányelve (2012. október 25.) az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

5.2.4. az Európai Parlament és a Tanács 525/2013/EU rendelete (2013. május 21.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának nyomon követésére és bejelentésére, valamint az éghajlatváltozással kapcsolatos egyéb információk nemzeti és uniós szintű bejelentésére szolgáló rendszerről, valamint a 280/2004/EK határozat hatályon kívül helyezéséről

5.2.5. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról

5.3. A fenntartható fejlődésre és a hulladékgazdálkodásra vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:

5.3.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről

5.3.2. Az Európai Parlament és a Tanács 1257/2013/EU rendelete (2013. november 20.) a hajók újrafeldolgozásáról, valamint az 1013/2006/EK rendelet és a 2009/16/EK irányelv módosításáról

5.3.3. Az Európai Parlament és a Tanács 649/2012/EU rendelete (2012. július 4.) a veszélyes vegyi anyagok kiviteléről és behozataláról

5.4. A tenger-, levegő- és zajszennyezésre vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:

5.4.1. Az Európai Parlament és a Tanács 1999/94/EK irányelve (1999. december 13.) az új személygépkocsik forgalmazása alkalmával a tüzelőanyag-fogyasztásról és CO₂-kibocsátásról szóló vásárlói információk rendelkezésre állásáról

5.4.2. Az Európai Parlament és a Tanács 2001/81/EK irányelve (2001. október 23.) az egyes légköri szennyezők nemzeti kibocsátási határértékeiről

5.4.3. Az Európai Parlament és a Tanács 2002/49/EK irányelve (2002. június 25.) a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről

5.4.4. Az Európai Parlament és a Tanács 782/2003/EK rendelete (2003. április 14.) a szerves ónvegyületek hajókon történő használatának tilalmáról

5.4.5. Az Európai Parlament és a Tanács 2004/35/EK irányelve (2004. április 21.) a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről

5.4.6. Az Európai Parlament és a Tanács 2005/35/EK irányelve (2005. szeptember 7.) a hajók által okozott szennyezésről és a jogsértésekre alkalmazandó szankciók bevezetéséről

5.4.7. Az Európai Parlament és a Tanács 166/2006/EK rendelete (2006. január 18.) az Európai szennyező anyagkibocsátási és -szállítási Nyilvántartás létrehozásáról, valamint a 91/689/EGK és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról

5.4.8. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/33/EK irányelve (2009. április 23.) a tiszta és energiahatékony közúti járművek használatának előmozdításáról

5.4.9. Az Európai Parlament és a Tanács 443/2009/EK rendelete (2009. április 23.) a könnyű haszongépjárművek szén-dioxid-kibocsátásának csökkentésére irányuló közösségi integrált megközelítés keretében az új személygépkocsikra vonatkozó kibocsátási követelmények meghatározásáról

5.4.10. Az Európai Parlament és a Tanács 1005/2009/EK rendelete (2009. szeptember 16.) az ózonréteget lebontó anyagokról

5.4.11. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/126/EK irányelve (2009. október 21.) a gépjárművek töltőállomásokon történő üzemanyag-feltöltésekor kibocsátott benzingőz II. fázisú visszanyeréséről

5.4.12. Az Európai Parlament és a Tanács 510/2011/EU rendelete (2011. május 11.) az új könnyű haszongépjárművekre vonatkozó kibocsátási követelményeknek a könnyű haszongépjárművek CO₂-kibocsátásának csökkentésére irányuló uniós integrált megközelítés keretében történő meghatározásáról (HL L 145., 2011.5.31., 1. o.);

5.4.13. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/94/EU irányelve (2014. október 22.) az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájának kiépítéséről

5.4.14. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/757 rendelete (2015. április 29.) a tengeri közlekedésből eredő szén-dioxid-kibocsátások nyomonkövetéséről, jelentéséről és hitelesítéséről, valamint a 2009/16/EK irányelv módosításáról

5.4.15. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/2193 irányelve (2015. november 25.) a közepes tüzelőberendezésekből származó egyes szennyező anyagok levegőbe történő kibocsátásának korlátozásáról

5.5. A víz- és talajvédelemre és -gazdálkodásra vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:

5.5.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2007/60/EK irányelve (2007. október 23.) az árvíz kockázatok értékeléséről és kezeléséről

5.5.2. Az Európai Parlament és a Tanács 2008/105/EK irányelve (2008. december 16.) a vízpolitika területén a környezetminőségi előírásokról, a 82/176/EGK, a 83/513/EGK, a 84/156/EGK, a 84/491/EGK és a 86/280/EGK tanácsi irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről, valamint a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról

5.5.3. Az Európai Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelve (2011. december 13.) az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról

5.6. A természet és a biológiai sokféleség védelmére vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:

5.6.1. A Tanács 1936/2001/EK rendelete (2001. szeptember 27.) a hosszú távon vándorló halfajok bizonyos állományainak halászatára vonatkozó ellenőrzési intézkedések megállapításáról

5.6.2. A Tanács 812/2004/EK rendelete (2004. április 26.) a cetfélék halászat során történő véletlenszerű kifogásával kapcsolatos intézkedések megállapításáról és a 88/98/EK rendelet módosításáról

5.6.3. Az Európai Parlament és a Tanács 1007/2009/EK rendelete (2009. szeptember 16.) a fókatermékek kereskedelméről

5.6.4. A Tanács 734/2008/EK rendelete (2008. július 15.) a veszélyeztetett nyílt tengeri ökoszisztémáknak a fenékhalászati eszközök káros hatásával szembeni védelméről

5.6.5. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről

5.6.6. Az Európai Parlament és a Tanács 995/2010/EU rendelete (2010. október 20.) a fát és fatermékeket piaci forgalomba bocsátó piaci szereplők kötelezettségeinek meghatározásáról

5.6.7. Az Európai Parlament és a Tanács 1143/2014/EU rendelete (2014. október 22.) az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről

5.7. Vegyi anyagokra vonatkozó, a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. december 18-i 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben foglalt szabályok.

5.8. Az ökológiai termékekre vonatkozó, az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek jelöléséről, valamint a 834/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/848 európai parlamenti és tanácsi rendeletben foglalt szabályok.

6. Sugárvédelem és nukleáris biztonság

A nukleáris biztonságra vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:

6.1. A Tanács 2009/71/Euratom irányelve (2009. június 25.) a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági közösségi keretrendszerének létrehozásáról

6.2. A Tanács 2013/51/Euratom irányelve (2013. október 22.) a lakosság egészségének az emberi fogyasztásra szánt vízben található radioaktív anyagokkal szembeni védelmére vonatkozó követelmények meghatározásáról

6.3. A Tanács 2013/59/Euratom irányelve (2013. december 5.) az ionizáló sugárzás miatti sugárterhelésből származó veszélyekkel szembeni védelmet szolgáló alapvető biztonsági előírások megállapításáról, valamint a 89/618/Euratom, a 90/641/Euratom, a 96/29/Euratom, a 97/43/Euratom

és a 2003/122/Euratom irányelv hatályon kívül helyezéséről

6.4. A Tanács 2011/70/Euratom irányelve (2011. július 19.) a kiegészített fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését szolgáló közösségi keret létrehozásáról

6.5. A Tanács 2006/117/Euratom irányelve (2006. november 20.) a radioaktív hulladékok és a kiegészített fűtőelemek szállításának felügyeletéről és ellenőrzéséről

6.6. A Tanács (Euratom) 2016/52 rendelete (2016. január 15.) a nukleáris balesetet vagy egyéb radiológiai veszélyhelyzetet követően az élelmiszerek és a takarmányok radioaktív szennyezettsége maximális megengedett szintjeinek megállapításáról, valamint a 3954/87/Euratom rendelet, a 944/89/Euratom bizottsági rendelet és a 770/90/Euratom bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről

6.7. A Tanács 1493/93/Euratom rendelete (1993. június 8.) a radioaktív anyagok tagállamok közötti szállításáról

7. Élelmiszer- és takarmánybiztonság, valamint állategészségügy és állatjólét

7.1. Az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 2002. január 28-i 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott általános alapelvek és követelmények által szabályozott uniós élelmiszer- és takarmányjog.

7.2. Az alábbiak által szabályozott állategészségügy:

7.2.1. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/429 rendelete (2016. március 9.) a fertőző állatbetegségekről és egyes állat-egészségügyi jogi aktusok módosításáról és hatályon kívül helyezéséről („Állat-egészségügyi rendelet”)

7.2.2. Az Európai Parlament és a Tanács 1069/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre és a belőlük származó termékekre vonatkozó egészségügyi szabályok megállapításáról és az 1774/2002/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (állati melléktermékekre vonatkozó rendelet)

7.3. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/625 rendelete (2017. március 15.) az élelmiszer- és takarmányjog, valamint az állategészségügyi és állatjóléti szabályok, a növényegészségügyi szabályok, és a növényvédő szerekre vonatkozó szabályok alkalmazásának biztosítása céljából végzett hatósági ellenőrzésekről és más hatósági tevékenységekről, továbbá a 999/2001/EK, a 396/2005/EK, az 1069/2009/EK, az 1107/2009/EK, az 1151/2012/EU, a 652/2014/EU, az (EU) 2016/429 és az (EU) 2016/2031 európai parlamenti és tanácsi rendelet, az 1/2005/EK és az 1099/2009/EK tanácsi rendelet, valamint a 98/58/EK, az 1999/74/EK, a 2007/43/EK, a 2008/119/EK és a 2008/120/EK tanácsi irányelv módosításáról, és a 854/2004/EK és a 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 89/608/EGK, a 89/662/EGK, a 90/425/EGK, a 91/496/EGK, a 96/23/EK, a 96/93/EK és a 97/78/EK tanácsi irányelv és a 92/438/EGK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (a hatósági ellenőrzésekről szóló rendelet)

7.4. Az állatok védelmére és jólétére vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok és előírások:

7.4.1. A Tanács 98/58/EK irányelve (1998. július 20.) a mezőgazdasági termelés céljából tartott állatok védelméről

7.4.2. A Tanács 1/2005/EK rendelete (2004. december 22.) az állatoknak a szállítás és a kapcsolódó

műveletek közbeni védelméről, valamint a 64/432/EGK és a 93/119/EK irányelv és az 1255/97/EK rendelet módosításáról

7.4.3. A Tanács 1099/2009/EK rendelete (2009. szeptember 24.) az állatok leölésük során való védelméről

7.4.4. A Tanács 1999/22/EK irányelve (1999. március 29.) a vadon élő állatok állatkertben tartásáról

7.4.5. Az Európai Parlament és a Tanács 2010/63/EU irányelve (2010. szeptember 22.) a tudományos célokra felhasznált állatok védelméről

8. Közegészségügy

8.1. Az emberi eredetű szervek és anyagok magas szintű minőségi és biztonsági előírásainak megállapítására vonatkozó, az alábbiak által szabályozott intézkedések:

8.1.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2002/98/EK irányelve (2003. január 27.) az emberi vér és vérkomponensek gyűjtésére, vizsgálatára, feldolgozására, tárolására és elosztására vonatkozó minőségi és biztonsági előírások megállapításáról, valamint a 2001/83/EK irányelv módosításáról

8.1.2. Az Európai Parlament és a Tanács 2004/23/EK irányelve (2004. március 31.) az emberi szövetek és sejtek adományozására, gyűjtésére, vizsgálatára, feldolgozására, megőrzésére, tárolására és elosztására vonatkozó minőségi és biztonsági előírások megállapításáról

8.1.3. Az Európai Parlament és a Tanács 2010/53/EU irányelve (2010. július 7.) az átültetésre szánt emberi szervekre vonatkozó minőségi és biztonsági előírásokról

8.2. A gyógyszerek és a gyógyászati célú eszközök magas szintű minőségi és biztonsági előírásainak megállapítására vonatkozó, az alábbiak által szabályozott intézkedések:

8.2.1. Az Európai Parlament és a Tanács 141/2000/EK rendelete (1999. december 16.) a ritka betegségek gyógyszereiről

8.2.2. Az Európai Parlament és a Tanács 2001/83/EK irányelve (2001. november 6.) az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről

8.2.3. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/6 rendelete (2018. december 11.) az állatgyógyászati készítményekről és a 2001/82/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

8.2.4. Az Európai Parlament és a Tanács 726/2004/EK rendelete (2004. március 31.) az emberi, illetve állatgyógyászati felhasználásra szánt gyógyszerek engedélyezésére és felügyeletére vonatkozó közösségi eljárások meghatározásáról és az Európai Gyógyszerügynökség létrehozásáról

8.2.5. Az Európai Parlament és a Tanács 1901/2006/EK rendelete (2006. december 12.) a gyermekgyógyászati felhasználásra szánt gyógyszerkészítményekről, valamint az 1768/92/EGK rendelet, a 2001/20/EK irányelv, a 2001/83/EK irányelv és a 726/2004/EK rendelet módosításáról

8.2.6. Az Európai Parlament és a Tanács 1394/2007/EK rendelete (2007. november 13.) a fejlett terápiás gyógyszerkészítményekről, valamint a 2001/83/EK irányelv és a 726/2004/EK rendelet módosításáról

8.2.7. Az Európai Parlament és a Tanács 536/2014/EU rendelete (2014. április 16.) az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek klinikai vizsgálatairól és a 2001/20/EK irányelv hatályon kívül

helyezéséről

8.3. A határon átnyúló egészségügyi ellátásra vonatkozó betegjogok érvényesítéséről szóló, 2011. március 9-i 2011/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv által szabályozott betegjogok.

8.4. A tagállamoknak a dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártására, kiszerezésére és értékesítésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről és a 2001/37/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. április 3-i 2014/40/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv által szabályozott dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártása, kiszerezése és értékesítése.

9. Fogyasztóvédelem

Az alábbiak által szabályozott fogyasztói jogok és fogyasztóvédelem:

9.1. Az Európai Parlament és a Tanács 98/6/EK irányelve (1998. február 16.) a fogyasztók számára kínált termékek árának feltüntetésével kapcsolatos fogyasztóvédelemről

9.2. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/770 irányelve (2019. május 20.) a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések egyes vonatkozásairól

9.3. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/771 irányelve (2019. május 20.) az áruk adásvételére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól, az (EU) 2017/2394 rendelet és a 2009/22/EK irányelv módosításáról, valamint az 1999/44/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

9.4. Az Európai Parlament és a Tanács 1999/44/EK irányelve (1999. május 25.) a fogyasztási cikkek adásvételének és a kapcsolódó jótállásnak egyes vonatkozásairól

9.5. Az Európai Parlament és a Tanács 2002/65/EK irányelve (2002. szeptember 23.) a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról, valamint a 90/619/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK irányelv és a 98/27/EK irányelv módosításáról

9.6. Az Európai Parlament és a Tanács 2005/29/EK irányelve (2005. május 11.) a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról (irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról)

9.7. Az Európai Parlament és a Tanács 2008/48/EK irányelve (2008. április 23.) a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

9.8. Az Európai Parlament és a Tanács 2011/83/EU irányelve (2011. október 25.) a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

9.9. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/92/EU irányelve (2014. július 23.) a fizetési számlákhoz kapcsolódó díjak összehasonlíthatóságáról, a fizetésiszámla-váltásról és az alapszintű fizetési számla nyitásáról, illetve használatáról

10. A magánélet és a személyes adatok védelme, valamint a hálózati és információs rendszerek biztonsága

10.1. Az Európai Parlament és a Tanács 2002/58/EK irányelve (2002. július 12.) az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről (elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv)

10.2. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet)

10.3. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1148 irányelve (2016. július 6.) a hálózati és információs rendszerek biztonságának az egész Unióban egységesen magas szintjét biztosító intézkedésekről

11. Az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez kapcsoló rendelkezések

11.1. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 325. cikkében meghatározott, az Európai Unió pénzügyi érdekeit érintő és a vonatkozó uniós intézkedésekben részletesebben meghatározott jogsértések

11.2. Az EUMSZ 26. cikk (2) bekezdése szerinti belső piaccal kapcsolatos jogsértések - többek között a versenyre és az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályok megsértése -, továbbá a belső piaccal kapcsolatos olyan jogsértések, amelyek olyan cselekményekhez kapcsolódnak, amelyek sértik a társasági adóra vonatkozó szabályokat, vagy olyan konstrukciókhoz, amelyek célja a társasági adóra vonatkozó, alkalmazandó jogszabályok tárgyát vagy célját megghiúsító adóelőny szerzése

Általános indokolás

I.

A panaszokat és közérdekű bejelentéseket átfogó igénnyel először a közérdekű bejelentésekről, javaslatokról és panaszokról szóló 1977. évi I. törvény szabályozta. E törvényt az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló 2004. évi XXIX. törvény (ún. csatlakozási törvény) helyezte hatályon kívül, azonban annak érdekében, hogy a panaszok és közérdekű bejelentések intézésének az uniós csatlakozást követően is legyen jogalapja, a törvény 141-143. §-a rögzítette a területet érintő legfontosabb szabályokat.

A közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos újabb szabályozás 2009-ben született meg, a tisztességes eljárás védelméről, valamint az ezzel összefüggő törvénymódosításokról szóló 2009. évi CLXIII. törvénnyel: ugyanakkor ez a törvény a Közbeszerzési és Közérdekvédelmi Hivatal létrehozásának hiányában soha nem lépett hatályba.

A jelenleg hatályos, a panaszokról és közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Panasztv.) megalkotását egyrészt az Alaptörvény XXV. cikkével kapcsolatos szabályozási összhang megteremtése, másrészt a panaszok és közérdekű bejelentések akkori töredékes szabályozásának kiegészítése indokolta. A Panasztv. mindezek mellett új jogintézményeket vezetett be, amely közül kiemelendő az alapvető jogok biztosa által működtetett elektronikus védett bejelentési rendszer megteremtése, a munkáltatói visszaélés-bejelentési rendszer szabályozási kereteinek a megteremtése, továbbá – ezen utóbbi jogintézménnyel összhangban – a bejelentővédelmi ügyvédre vonatkozó szabályok megalkotása.

A Panasztv. megalkotása során fontos szabályozási elv volt, hogy az lehetőleg a már meglévő és működő jogi megoldásokból építkezzen, és azok mellé állapítson meg új jogintézményeket.

II.

Az Európai Unió szervei az elmúlt időszakban fontos – a korábbiakhoz képest még erőteljesebb – célkitűzésként jelölték meg a tagállamok részére az uniós jog megsértésével kapcsolatos visszasságok feltárását, az azokkal kapcsolatos fellépést. Ezen jogpolitikai célkitűzés fontos momentuma volt az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről szóló, 2019. október 23-i (EU) 2019/1937 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv) megalkotása.

Az Irányelv célja, hogy a meghatározott uniós szakpolitikai területeken (többek között közbeszerzés, pénzügyi szolgáltatások, pénzmosás és terrorizmus finanszírozásának megelőzése, termékbiztonság, közlekedésbiztonság, környezetvédelem, nukleáris biztonság, élelmiszer- és állategészségügy, közegészségügy, fogyasztóvédelem, adatvédelem, versenyjog, Európai Unió pénzügyi érdekei, belső piac, társasági adó, stb.) egy horizontális jellegű, egységes uniós jogi aktus

állapítsa meg az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelmének közös minimumszabályait. Ezen minimumszabályok keretei között az Európai Unió arra ösztönzi a tagállamokat, hogy három lépcsős bejelentési rendszert hozzanak létre:

- az első lépcső az ún. belső bejelentési csatorna, amely a jogsértésnek az adott jogalanyon belül történő bejelentését jelenti,
- a második lépcső az ún. külső bejelentési csatorna, amely során a bejelentő a jogsértést a tagállam által kijelölt, illetékes nemzeti hatósággal közli,
- a harmadik lépcső a jogsértés nyilvánosságra hozatala.

Az Irányelv hatálya kiterjed mind a közszféra, mind a magánszektor egyes, meghatározott jogalanyaira, ezen jogalanyoknak biztosítaniuk kell belső bejelentési csatorna működtetését, valamint a bejelentések nyomon követését. A tagállamoknak továbbá ki kell jelölniük olyan nemzeti hatóságot, amely köteles a külső bejelentési csatorna működtetésére, valamint a bejelentések fogadására és nyomon követésére.

Az Irányelv értelmében bejelentőnek minősülnek az olyan természetes személyek, akik a munkavégzéssel kapcsolatos tevékenységükkel összefüggésben szerzett, az irányelv hatálya alá tartozó jogsértésre vonatkozó információt jelentenek be vagy hoznak nyilvánosságra. Az Irányelv a „munkavégzést” tágan értelmezi, ide tartozik minden közszférabeli vagy magánszektorbeli, jelenlegi vagy múltbeli munkavégzési tevékenység (munkavállalók, köztisztviselők, önálló vállalkozók, stb.).

III.

A tárgybeli törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) célja, hogy az Irányelv rendelkezéseinek megfelelő magyar törvényi szabályokat megállapítsa. A szabályozási koncepció kiindulópontja az volt, hogy Magyarország a Panasztv. jogintézményeinek a fenntartásával biztosítsa az Irányelvnek való megfelelést, továbbá a legszükségesebb esetekben hozzon létre új jogintézményeket.

A fenti kiindulópontnak megfelelően a Javaslat I. Fejezete a hatályos Panasztv. újrakodifikálásával, szükség szerint a gyakorlati tapasztalatok miatti fontosabb kiegészítésekkel rendezi a panasz és a közérdekű bejelentés benyújtásának és elintézésének a szabályait.

A Javaslat II. Fejezete az Irányelv rendelkezéseinek való megfelelést szolgálja.

A Javaslat III. Fejezete az Alaptörvényben foglalt alapvető értékek és jogok magasabb védelmi szintjének elérése érdekében, valamint a magyar életmód megvédéséhez fűződő közérdekre tekintettel benyújtható bejelentéseket szabályozza.

A Javaslat IV. Fejezete a bejelentővédelmi ügyvédre vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza a Panasztv. szabályainak figyelembevételével.

A Javaslat V. Fejezete a szükséges technikai szabályozási elemeken túl az érintett más törvények

pontosítására tesz javaslatot.

IV. A Javaslat II. Fejezete az Irányelv rendelkezéseinek való megfelelést a következőképpen biztosítja:

1. A magánszektorban működő foglalkoztatókra vonatkozó kötelezettségek

A Javaslat az Irányelv szerinti belső bejelentési csatornát ún. „belső visszaélés-bejelentési rendszerként” alkotja meg. A Javaslat a belső visszaélés-bejelentési rendszer létrehozására kötelezettek körét az Irányelv kötelezésének megfelelően szabályozza, így – az 50 fős foglalkoztatotti létszámot meg nem haladó – kis- és középvállalkozások terheit nem kívánja ezzel a szabályozással növelni, így nem él azzal az Irányelvben biztosított lehetőséggel, hogy ezen kötelezettséget a jelzett körben is kiterjessze.

A Javaslat továbbá él az Irányelv által lehetővé tett, az 50-249 munkavállalót foglalkoztató jogalanyokra vonatkozó könnyítésekkel:

- ezen jogalanyok közös belső visszaélés-bejelentési rendszert hozhatnak létre, csökkentve ezzel a kisebb vállalkozásokra rótt terheket;

- a Javaslat átmeneti rendelkezésben biztosítja, hogy a belső visszaélés-bejelentési rendszer létrehozására vonatkozó kötelezettséget 2023. december 17-től teljesítsék.

A Javaslat rendezi a belső visszaélés-bejelentési rendszer működésére vonatkozó garanciális szabályokat, a bejelentések megtételével, fogadásával és elintézésével kapcsolatos legfontosabb kérdéseket; ennek keretében a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetésére vonatkozó ellenőrzés szabályait. A Javaslat egyértelmű kiindulópontja az, hogy a bejelentéseket egyszerűbb elintézni akkor, ha kevesebb bürokratikus szabály és feltételrendszer szerepel a Javaslatban: ennek megfelelően a Javaslat általánosan minden bejelentés intézését előírja, és mentesíti a foglalkoztatókat attól, hogy az Irányelv bonyolult hatályát megfejtve – emiatt sok esetben jogvitákat generálva – differenciáltan intézzék el a bejelentéseket.

2. A közsférában működő foglalkoztatóra vonatkozó kötelezettségek

Belső visszaélés-bejelentési rendszert az Irányelv alapján főszabály szerint valamennyi közsférában működő jogalanynak, továbbá a jogalanyok tulajdonában vagy irányítása alatt álló valamennyi szervezetnek létre kell hoznia.

Az Irányelv alapján a tagállamok e kötelezettség alól mentesíthetik a 10 000 főnél kevesebb lakosú önkormányzatokat, illetve az 50-nél kevesebb munkavállalót foglalkoztató önkormányzati szervezetet, illetve állami szervek vagy helyi önkormányzatok tulajdonában vagy irányítása alatt álló szervezeteket. A Javaslat e derogációs lehetőséggel él, továbbá a Javaslat az Irányelvnek megfelelően biztosítja azt is, hogy több önkormányzat megosztva működtessen belső visszaélés-bejelentési rendszert. Mindezekkel a Javaslat a kisebb szervekre rótt terheket kívánja csökkenteni.

A Javaslat az Irányelv előírásának megfelelően a belső visszaélés-bejelentési rendszer

működtetésével összefüggésben a közszférában működő foglalkoztatóra vonatkozóan a magánszférában működő foglalkoztatóra vonatkozó szabályokat rendeli alkalmazni.

3. Elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer működtetése

Az Irányelv alapján a tagállamoknak ki kell jelölni olyan állami szervet vagy szervezetet, amelyek külső bejelentési csatornaként a jogsértésekre vonatkozó információk fogadására alkalmasak.

A Javaslat az Irányelv szerinti külső bejelentési csatornát ún. „elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerként” alkotja meg.

A Javaslat – igazodva az Irányelv tárgyi hatályához – azokat a szervezetet jelöli ki az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer működtetésére, amelyek az uniós jogi aktussal védett körben Magyarországon feladat- és hatáskörrel rendelkeznek. Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer tekintetében a szervezeteknek nagyfokú szabadsága áll fenn a gyakorlati kivitelezésre, azokat – ahogyan azt az Irányelv lehetővé is teszi – jelenleg is működő rendszerekkel összevontan is megvalósíthatják.

A Javaslat – az Irányelv szabályainak való megfelelésen túl – lehetővé teszi, hogy az egyébként az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerben megtehető bejelentéseket az alapvető jogok biztosa által működtetett, elektronikus védett bejelentési rendszerben is meg lehessen tenni. Az alapvető jogok biztosa által működtetett elektronikus védett bejelentési rendszer egy olyan, már működő, biztonságos rendszer, amely megfelel a visszaélés-bejelentésekre vonatkozó irányelvi követelményeknek is, így a Javaslat célja az, hogy az új szabályozáshoz való alkalmazkodást segítse egy már ismert és jól működő rendszer használatának lehetővé tételével.

A Javaslat egyértelmű kiindulópontja ez esetben is az volt, hogy az állami szervezeteknek a közérdekű bejelentések intézésével kapcsolatos gyakorlata miatt az Irányelv szerinti „speciális bejelentéseket” mintegy közérdekű bejelentésként intézzék. Az újdonság a bejelentési rendszer fenntartása bizonyos garanciális elemeknek való megfeleléssel, de egyértelmű jogalkotói cél, hogy a bejelentések intézésének körülményei és módszertana azonos legyen a már megszokott keretekkel. Ugyancsak kiindulópont volt az is, hogy a bejelentéseket egyszerűbb elintézni akkor, ha kevesebb bürokratikus szabály és feltételrendszer szerepel a Javaslatban: ennek megfelelően a Javaslat általánosan minden bejelentés intézését előírja, és mentesíti az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszert működtetőket attól, hogy az Irányelv bonyolult hatályát megfejtve – emiatt sok esetben jogvitákat generálva – differenciáltan intézzék el a bejelentéseket.

Lényeges a Javaslat kapcsán, hogy a bejelentések legtöbb esetben hatósági ügy, büntetőeljárás, egyéb eljárás keretében vizsgálhatók ki. Emiatt a Javaslat egyértelműen megerősíti azon szabályt, hogy a bejelentések vizsgálata - ha ennek jogszabályi feltételei fennállnak - ezen eljárások keretében valósuljon meg, az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszert működtetők csak hatáskörük esetén járjanak el, egyéb esetben pedig végezzék el a feladat- és hatáskörrel rendelkező szerv részére a bejelentés áttételét.

Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer működtetését az alapvető jogok biztosa fogja ellenőrizni, tekintettel arra, hogy az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény alapján

jelenleg is az alapvető jogok biztosa feladat- és hatáskörébe tartozik a közérdekű bejelentések kezelése gyakorlatának, valamint a közérdekű bejelentések megfelelő intézésének vizsgálata.

5. A bejelentők védelme

Az Irányelv széles védelmet ír elő arra az esetre, ha az Irányelv hatálya alá tartozó jogsértésre vonatkozó információt jelent be a bejelentő: megtorlás tilalma (nem érheti semmilyen hátrány – különösen munkajogi jellegű – a bejelentőt), díjmentes tájékoztatás és tanácsadás, költségmentesség hatósági és bírósági eljárásokban, valamint felelősségmentesség a bejelentett információkkal összefüggésben. Az Irányelv a bejelentők védelmét az általa megállapított tárgyi és személyi hatály keretei között várja el.

A Javaslat kiindulópontja az volt – ahogyan az fentebb is jelzésre került –, hogy az Irányelv tárgyi és személyi hatályának a bejelentések intézése körében való értelmezése esetén maga a lényeg veszne el: a bejelentések intézése helyett a jogvita arról szólna, hogy a bejelentés tartalmilag belefér-e az Irányelv adta keretek közé. Ezért az Irányelv tárgyi és személyi hatályának értelmezését kizárólag arra az esetre korlátozza a Javaslat, amikor a bejelentés miatt jogvita keletkezik a bejelentő és mások között. Ezekben az eljárásokban a bíróságoknak, eljáró hatóságoknak lesz az a dolga, hogy a Javaslat szerinti feltételek meglétét vizsgálja, és a bejelentők védelmére vonatkozó szabályokat alkalmazza.

V.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Részletes indokolás

1-2. §

A Javaslat a panasz és a közérdekű bejelentés hatályos rendszerén nem változtat: a panasz és a közérdekű bejelentés továbbra is kiegészítő jellegű, szubszidiárius jogintézményként kerül szabályozásra az alapvető szabályok változatlanul hagyása mellett. A Javaslat célja az, hogy a panaszok és közérdekű bejelentések kezelésével összefüggő, a Panasztv. által kimunkált és jelenleg működő mechanizmusok és eljárások továbbra is alkalmazhatóak legyenek.

3-6. §

A Javaslat a panasz és a közérdekű bejelentés elintézésének alapvető szabályain nem változtat, mindössze a részletszabályok – részben az Irányelv, részben a gyakorlati tapasztalatok alapján –

kerülnek pontosításra.

Egyes rendelkezések esetén kívánatos a panaszra és a közérdekű bejelentésre vonatkozó szabályok, illetve az Irányelv szerinti visszaélések bejelentésére vonatkozó szabályok harmonizálása, különös tekintettel arra, hogy az Irányelv alapján létrehozásra kerülő elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerbe tett bejelentés elintézésével összefüggésben a Javaslat úgy rendelkezik, hogy – bizonyos eltérésekkel – a közérdekű bejelentés szabályait kell alkalmazni.

Egyes módosítások, illetve kiegészítések az Irányelvből fakadó követelmények miatt váltak aktuálissá, ugyanakkor a jogbiztonságot és a jogalkalmazást – az Irányelv rendelkezéseitől függetlenül – egyébként is segítik, valamint a panaszok és közérdekű bejelentések elintézésének eljárási mechanizmusát javítják. Ilyen például, hogy a panasz vagy a közérdekű bejelentés elbírálásának a határideje maximum hat hónap lehet. Ilyen például továbbá annak egyértelműsítése, hogy mi a teendő abban az esetben, ha az eljárásra jogosult szerv a vizsgálata keretében észleli, hogy a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézése más eljárás hatálya alá tartozik. Ezzel összefüggésben ki kell emelni, hogy más eljárás hatálya alá tartozó közérdekű bejelentés vagy panasz esetén a Javaslat szerinti eljárás lezárul, a tájékoztatást követően a más eljárások szabályrendszere (például büntetőeljárás, közigazgatási hatósági eljárás, stb.) az irányadó.

Szintén az Irányelvből következő új garanciális rendelkezés, amely egyébként jelenleg jogi szabályozás nélkül is gyakorlat az érintett szerveknél, hogy kizárólag az eljárásra jogosult szerv feladat- és hatáskörrel rendelkező szervezeti egységei, annak munkatársai kezelhetik a bejelentéseket.

7-12. §

A Javaslat az alapvető jogok biztosa által üzemeltetett közérdekű bejelentések védett elektronikus rendszerével összefüggő hatályos szabályokon nem változtat.

A Javaslat továbbra is biztosítja a közérdekű bejelentések intézésének nyomon követhetőségét azáltal, hogy előírja egyedi azonosító szám generálását. Ez a szám független a bejelentőtől, nem tartalmazhat a bejelentőre vonatkozó adatot, ugyanakkor lehetővé teszi a bejelentő számára, hogy az elektronikus rendszerbe történő bejelentkezés nélkül nyomon tudja követni a közérdekű bejelentés intézésének állását. Az egyedi azonosító szám kellő biztonsági garanciát jelent arra, hogy a közérdekű bejelentő adataival ne éljenek vissza, a közérdekű bejelentő és a közérdekű bejelentés közötti kapcsolat sértetlen maradjon. Az egyedi azonosítószám azt is lehetővé teszi, hogy a felhasználó folyamatos kapcsolatban legyen a közérdekű bejelentését intéző szervvel és részére - szükség esetén - további információt nyújtson.

A rendelkezés továbbra is biztosítja, hogy a közérdekű bejelentők adatait mások ne ismerhessék meg, illetve hogy azokat kizárólag az erre jogosultsággal rendelkező szervek részére lehet átadni. Ez elengedhetetlen a közérdekű bejelentés érdemi vizsgálatához, valamint a közérdekű bejelentővel való kapcsolattartáshoz. A Javaslat egy speciális adatvédelmi szabályt tartalmaz arra az esetre, ha a közérdekű bejelentést az elektronikus rendszer útján teszik meg. Ebben az esetben a közérdekű

bejelentőre vonatkozó személyes adatok úgy anonimizálhatóak, hogy a közérdekű bejelentő személye ismert. Ez a megoldás biztosítja a közérdekű bejelentő védelmét abban az esetben, ha személyazonosságát valamilyen oknál fogva nem kívánja felfedni.

A Javaslat továbbra is fenntartja azt a rendszert, hogy a közérdekű bejelentés kivizsgálását az eljárásra egyébként jogosult szervezeteknek kell elvégezniük, az alapvető jogok biztosa által megküldött bejelentés vagy bejelentés-kivonat alapján. Az eljáró szervezeteknek az alapvető jogok biztosa által megküldött bejelentés vagy bejelentés-kivonat alapján eljárási kötelezettsége van. A bejelentés-kivonat alapján történő eljárásra az általános szabályoktól részben eltérő eljárásrend szükséges, az adatainak zárt kezelését kérő közérdekű bejelentő védelme érdekében.

13-15. §

A Javaslat a közérdekű bejelentők védelmével összefüggő hatályos szabályokon nem változtat: a rendelkezés továbbra is egyértelművé teszi, hogy a közérdekű bejelentőkkel szemben a közérdekű bejelentésre tekintettel tett hátrányokozás szankciója a hátrányt okozó intézkedés jogellenessé válása. Ezen szabályrendszer megtartása a továbbiakban is indokolt, mivel kellően rugalmas és tág értelmezést tesz lehetővé, amely alapján továbbra is a különféle jogágak szerinti további szankciók is alkalmazandóak. A Javaslat fenntartja a közérdekű bejelentők jogi segítségnyújtására vonatkozó szabályokat, továbbá rögzíti - a veszélyeztetett közérdekű bejelentők fogalmának fenntartásával -, hogy e körülményeket a jogi segítségnyújtás során figyelembe kell venni az eljáró szervezeteknek.

16. §

A Javaslat a foglalkoztató, a foglalkoztatott és a foglalkoztatásra irányuló jogviszony fogalmakra a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról, valamint a foglalkoztatás felügyeletéről szóló 2020. évi CXXXV. törvény szerinti definíciókat vezeti be. Mivel e fogalmak az Irányelv rendelkezéseivel összhangban vannak, így a jogrendszer koherenciája szempontjából kívánatos új értelmezések bevezetése helyett a már alkalmazott kifejezések használata.

17. §, 1. melléklet

A Javaslat az Irányelv alapján rendezi a Javaslatban foglalt rendelkezések más jogszabályokhoz, illetve uniós jogi aktushoz való kapcsolatát. Az Irányelv értelmében ugyanis kívánatos, hogy a visszaélést bejelentő személyek védelmére vonatkozó hatályos, a releváns ágazatokhoz szabott különös szabályok fenn legyenek tartva.

18. §

A Javaslat az Irányelv szerinti belső bejelentési csatornát ún. „belső visszaélés-bejelentési rendszerként” alkotja meg. Az Irányelv szerint a visszaélést bejelentő személyek többsége azon a szervezeten belül tesz bejelentést, ahol dolgozik, illetve a belső bejelentés a legjobb módja annak,

hogy az információk eljussanak azokhoz a személyekhez, akik hozzá tudnak járulni a közérdeket érintő kockázatok mielőbbi és hatékony felszámolásához.

A Javaslat a belső visszaélés-bejelentési rendszer létrehozására kötelezettek körét az Irányelv kötelezésének megfelelően szabályozza. A Javaslat figyelembe vette az Irányelv azon megállapítását, hogy a magánszektorban működő jogalanyok számára a belső bejelentési csatornák létrehozására irányuló kötelezettség arányban kell, hogy álljon a méretükkel, valamint azzal, hogy tevékenységeik milyen mértékű kockázatokat hordoznak a közérdekre nézve, így – az 50 fős foglalkoztatotti létszámot meg nem haladó – kis- és középvállalkozások terheit nem kívánja ezzel a szabályozással növelni, így nem él azzal az Irányelvben biztosított lehetőséggel, hogy ezen kötelezettséget a jelzett körben is kiterjessze. Ezzel összefüggésben ki kell emelni, hogy a Javaslat 18. § (2) bekezdése az Irányelv 8. cikk (4) bekezdésére tekintettel állapítja meg azon foglalkoztatói kört, ahol az uniós jog hatálya alá tartozás miatt a tagállamok derogációs lehetőséggel nem élhetnek.

A Javaslat a visszaélés-bejelentések megtételének minél szélesebb körű biztosítása érdekében lehetővé teszi a belső visszaélés-bejelentési rendszer létrehozását azon jogalanyok számára is, akiket nem kötelez erre.

A Javaslat ugyancsak élni kíván az Irányelv által lehetővé tett, az 50-249 munkavállalót foglalkoztató jogalanyokra vonatkozó könnyítésekkel:

- ezen jogalanyok közös belső visszaélés-bejelentési rendszert hozhatnak létre, csökkentve ezzel a kisebb vállalkozásokra rótt terheket;
- a Javaslat átmeneti rendelkezésben biztosítja, hogy a belső visszaélés-bejelentési rendszer létrehozására vonatkozó kötelezettséget 2023. december 17-től teljesítsék.

19. §

A Javaslat a foglalkoztató által létrehozott belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetését az Irányelvnek megfelelően szabályozza.

Az Irányelv alapján az, hogy egy foglalkoztatón belül melyik személy vagy részleg a legalkalmasabb arra, hogy a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetésére kijelöljék, a szervezet struktúrájától függ, a feladatkörüknek ugyanakkor minden esetben biztosítania kell a függetlenséget és azt, hogy ne álljon fenn összeférhetetlenség. Az Irányelv értelmében - megfelelő garanciák biztosítása mellett - kisebb foglalkoztatóknál ez lehet kettős feladatkör, így például a megfelelésellenőrzési részleg vezetője, a HR-vezető, az integritás-tanácsadó, a jogi vagy adatvédelmi tisztviselő, a pénzügyi igazgató, az ellenőrzési igazgató vagy egy igazgatótanácsi tag, stb.

Az Irányelv értelmében a foglalkoztató által létrehozott belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetését külső harmadik fél is biztosíthatja, a Javaslat ezt a lehetőséget a bejelentővédelmi ügyvéd jogintézményének vagy más külső szervezet igénybevételével biztosítja. A bejelentővédelmi ügyvéd jogintézménye a hatályos munkáltatói visszaélés-bejelentési rendszer keretében már jelenleg is szerepet kap. Fontos kiemelni, hogy – hasonlóan a hatályos Panasztv. szerinti

szabályozáshoz – a költségvetési szervek az általuk létrehozott belső visszaélés-bejelentési rendszer esetében nem élhetnek e lehetőséggel.

Abban az esetben, ha a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetését bejelentővédelmi ügyvéd vagy más külső szervezet látja el, a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetésére vonatkozó, e Javaslat szerinti követelményeket és biztosítékokat természetesen a bejelentővédelmi ügyvédre vagy más külső szervezetre is alkalmazni kell.

20. §

A belső visszaélés-bejelentési rendszerbe megtehető bejelentések körét a Javaslat az Irányelvhez képest szélesebb körben határozza meg: az Irányelv csak a tárgyi hatálya alá tartozó információkra vonatkozó bejelentés elintézését teszi kötelezővé, a Javaslat azonban ezt kiterjeszti egyéb információkra vonatkozó bejelentésekre is.

E szabályozási megoldás indoka az, hogy a foglalkoztatók terheit csökkentse azáltal, hogy a belső visszaélés-bejelentési rendszert üzemeltető személyeknek nem kell minden egyes bejelentés esetén az Irányelv szerinti rendkívül összetett tárgyi hatályt ismerniük és vizsgálniuk: a Javaslat egyértelmű kiindulópontja az, hogy a bejelentéseket egyszerűbb elintézni akkor, ha kevesebb bürokratikus szabály és feltételrendszer szerepel a Javaslatban, ennek megfelelően a Javaslat mentesíti a foglalkoztatókat attól, hogy az Irányelv bonyolult hatályát megfejtve – emiatt sok esetben jogvitákat generálva – differenciáltan intézzék el a bejelentéseket.

A Javaslat továbbá a belső visszaélés-bejelentési rendszerbe bejelentést tehető személyek körét az Irányelvnek megfelelően állapítja meg: a személyi kör meghatározásakor az Irányelv logikája az volt, hogy a szabályozást olyan személyekre is célszerű kiterjeszteni, akik – noha nem minősülnek munkavállalónak – kulcsszerepet játszhatnak a jogsértések feltárásában, és munkavégzéssel kapcsolatos tevékenységükkel összefüggésben gazdaságilag kiszolgáltatott helyzetben találhatják magukat.

21. §

A Javaslat a bejelentések megtételének módját az Irányelv előírásai szerint határozza meg. A belső visszaélés-bejelentési rendszereknek lehetővé kell tenniük, hogy a bejelentést írásban és szóban is meg lehessen tenni (ideértve a személyes találkozót is), de az Irányelv értelmében – feltéve, hogy a bejelentő személy személyazonosságának bizalmas jellege biztosított – az egyes foglalkoztatók maguk dönthetik el, hogy konkrétan milyen típusú belső visszaélés-bejelentési rendszereket hoznak létre (pl. postai út, tényleges panaszdobozok, online – intranetes vagy internetes – platformok, telefonos forródrót, stb.).

22-24. §

A Javaslat a bejelentések elintézésére vonatkozó szabályok meghatározásakor az Irányelv rendelkezéseinek való megfelelés mellett a hatályos, Panasztv. szerinti munkáltatói visszaélés-bejelentési rendszerre vonatkozó szabályokat veszi alapul, könnyítve ezzel azon foglalkoztatók

jogalkalmazását, amelyek már jelenleg is működtetnek munkáltatói visszaélés-bejelentési rendszert.

A bejelentésekkel összefüggő határidők az Irányelv rendelkezéseihez igazodva a panaszok és közérdekű bejelentések esetében iránypadó határidők szerint kerülnek meghatározásra.

A Javaslát értelmében a bejelentőt a bejelentésével, annak elintézésével összefüggésben több ízben is tájékoztatni kell, vele kapcsolatot kell tartani, amelynek célja az Irányelv értelmében az, hogy megfelelő bizalom alakuljon ki a belső visszaélés-bejelentési rendszer hatékonyságát illetően és a bejelentő az információt elsősorban ezen a rendszeren keresztül, ne pedig más módon jelentse be vagy esetleg hozza nyilvánosságra. A bejelentő tájékoztatására vonatkozó szabályok közül az Irányelv alapján kifejezetten új elem a bejelentés kézhezvételéről való tájékoztatás, amely megvalósulhat akár automatikus üzenet útján is.

A Javaslát értelmében, ha szükséges, a bejelentések kivizsgálásában való közreműködéssel bejelentővédelmi ügyvéd, vagy más külső szervezet is megbízható. Az Irányelv alapján a bejelentések kivizsgálásának a fő felelőssége a belső visszaélés-bejelentési rendszert létrehozó foglalkoztatót terheli, annak munkáját e szereplők közreműködőként segíthetik.

A Javaslát a foglalkoztatók számára könnyítéseket állapít meg azon esetek szabályozásával, amikor a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője a bejelentések kivizsgálását mellőzheti. Fontos hangsúlyozni, hogy ezen esetekben csak a bejelentésben foglalt információ „érdemi” kivizsgálása mellőzhető, azonban a bejelentés elintézése (a bejelentés megfelelő fogadása és kezelése, a bejelentő tájékoztatása, stb.) ezen esetekben is kötelező, tehát a belső-visszaélés bejelentési rendszer működtetője nem teheti meg, hogy ezen bejelentésekről egyszerűen „nem vesz tudomást” és azokat például a bejelentő tájékoztatása nélkül törli.

25. §

A belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetőjének információt kell nyújtania nemcsak a saját belső visszaélés-bejelentési rendszerére, hanem valamennyi, e Javaslát szerinti visszaélés-bejelentési rendszerre, eljárásra vonatkozó szabályokról. E kötelezettség indoka az Irányelv értelmében az, hogy a bejelentés megtételét mérlegelő személyeknek kellő információ álljon rendelkezésükre ahhoz, hogy megalapozott döntést tudjanak hozni arról, hogy tegyenek-e bejelentést, illetve hogy milyen módon és mikor tegyék azt. E kötelezettséget a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője teljesítheti számos megoldással: ilyen például a foglalkoztató honlapja, tájékoztató elektronikus levél, stb.

26-27. §

A Javaslát a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályokat, illetve a belső-visszaélés bejelentési rendszer működtetésével összefüggő titoktartási szabályokat az Irányelv rendelkezéseinek megfelelően szabályozza. A személyes adatok védelme – különösen a bejelentő személy személyazonosságának bizalmas kezelése – és a megfelelő garanciák

biztosítása a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetése esetén azért különösen fontos, hogy az esetleges megtorlás lehetőségét és esélyét csökkentse, ezáltal ne tántorítsa el a bejelentőt a bejelentés megtételétől.

A bejelentő személyes adatainak védelmén túl külön kell rendelkezni a bejelentésben érintett személyre (azaz azon személyre, akire a bejelentés információt tartalmaz) vonatkozó garanciális szabályokról is, mivel a bejelentésben érintett személyt a bejelentés alapján ezek hiányában hátrány érheti.

A Javaslat a szabályozáskor a hatályos, Panasztv. szerinti munkáltatói visszaélés-bejelentési rendszerre vonatkozó adatkezelési szabályokat veszi alapul, amelynek lényegi eleme, hogy a kezelendő adatok körét – az Európai Unió általános adatvédelmi rendelete szerint – az adatkezelők határozzák meg azzal, hogy egyébként kizárólag a bejelentés kivizsgálásához elengedhetetlenül szükséges adatok kezelhetők e célból. A hatályos szabályozás átvétele könnyíti azon foglalkoztatók jogalkalmazását, amelyek már jelenleg is működtetnek munkáltatói visszaélés-bejelentési rendszert.

28. §

A Javaslat a hatályos szabályozáshoz hasonlóan rögzíti, hogy a munkáltató a közérdeket vagy nyomós magánérdeket védő magatartási szabályokat állapíthat meg a munkavállalói részére. E szabályokat azonban továbbra is előzetesen nyilvánosságra kell hoznia annak érdekében, hogy a munkavállalók jogainak korlátozása ne terjedhessen túl a feltétlenül szükséges és arányos mértéken, egyben e szabályok meghatározását a nyilvánosság ereje is biztosíthassa, szükség esetén kikényszeríthesse.

A Javaslat ezen magatartási szabályok megsértésének bejelentését is integrálja a belső visszaélés-bejelentési rendszerbe annak egyértelműsítésével, hogy ezen jogsértéseket is a belső visszaélés-bejelentési rendszeren keresztül lehet bejelenteni.

29. §

A Javaslat a belső visszaélés-bejelentési rendszerre vonatkozó követelmények ellenőrzését a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról, valamint a foglalkoztatás felügyeletéről szóló 2020. évi CXXXV. törvény rendszeréhez igazodva állapítja meg.

30-31. §

Belső visszaélés-bejelentési rendszert az Irányelv alapján főszabály szerint valamennyi közsférában működő jogalanynak, továbbá a jogalanyok tulajdonában vagy irányítása alatt álló valamennyi szervezetnek létre kell hoznia.

Az Irányelv alapján a tagállamok e kötelezettség alól mentesíthetik a 10 000 főnél kevesebb lakosú

önkormányzatokat. Emellett az 50-nél kevesebb munkavállalót foglalkoztató helyi önkormányzatok, illetve állami szervek vagy helyi önkormányzatok tulajdonában vagy irányítása alatt álló szervezetek is mentesülnek e kötelezettség alól. A Javaslat e derogációs lehetőséggel él, továbbá a Javaslat az Irányelvnek megfelelően biztosítja azt is, hogy a helyi önkormányzatok a saját szerveik esetében egyetlen belső visszaélés-bejelentési rendszert közösen hozzanak létre, továbbá több önkormányzat, ezek által irányított vagy felügyelt költségvetési szervek megállapodás alapján megosztva működtessenek belső visszaélés-bejelentési rendszert. Mindezekkel a Javaslat a kisebb szervekre rótt terheket kívánja csökkenteni.

Mivel az Irányelv alapján a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetésében alapvetően nincs különbség a magánszektorban működő foglalkoztató és a közszférában működő foglalkoztató között, a Javaslat a normatakarékosság elvére is figyelemmel a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetésével összefüggésben a közszférában működő foglalkoztatóra vonatkozóan a magánszférában működő foglalkoztatóra vonatkozó szabályokat rendeli alkalmazni. Ez alól csupán néhány olyan részletszabály képez kivételt, amely a közszférában működő foglalkoztató szempontjából nem értelmezhető (például a magatartási szabályok megállapítása, illetve a bejelentővédelmi ügyvéd igénybevétele).

32. §

Az Irányelv alapján a tagállamoknak ki kell jelölni olyan állami szervet vagy szervezetet, amelyek külső bejelentési csatornaként a jogsértésekre vonatkozó információk fogadására alkalmasak. A Javaslat az Irányelv szerinti külső bejelentési csatornát ún. „elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerként” alkotja meg.

A Javaslat – igazodva az Irányelv tárgyi hatályához – azokat a szervezetet jelöli ki az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer működtetésére, amelyek az uniós jogi aktussal védett körben Magyarországon feladat- és hatáskörrel rendelkeznek. A törvényi szinten kijelölt szervek mellett lehetőség lesz kormányrendeleti szinten való kijelölésre is.

A Javaslat az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer működtetésére vonatkozó garanciális követelményekben az Irányelv elvárásaihoz igazodik, amelyekre az Irányelv értelmében a bejelentések kezeléséért felelős személyekkel való hatékony kommunikáció lehetővé tétele érdekében van szükség.

Fentieket segíti az az előírás is, hogy a bejelentések kezeléséért felelős személyeknek képzést kell kapniuk: e személyeknek ugyanis szakmailag – többek között a vonatkozó adatvédelmi szabályok tekintetében is – képzett munkatársaknak kell lenniük, a bejelentések megfelelő kezelése, a bejelentő személlyel való megfelelő kommunikáció, valamint a bejelentés megfelelő elintézésének biztosítása érdekében. A képzések jellege, kivitelezése és megszervezése tekintetében ugyanakkor a Javaslat az adott szervezetek nagy mértékű szabadságot biztosít, mivel a képzésre vonatkozó részletszabályokat nem állapít meg, azzal összefüggésben kötelező követelményrendszert nem tartalmaz.

33. §

Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerbe megtehető bejelentések körét a Javaslat az Irányelvhez képest – hasonlóan a belső visszaélés-bejelentési rendszerhez – szélesebb körben határozza meg: az Irányelv csak a tárgyi hatálya alá tartozó információkra vonatkozó bejelentés elintézését teszi kötelezővé, a Javaslat azonban ezt kiterjeszti egyéb információkra vonatkozó bejelentésekre is.

A Javaslat az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer esetében is arra törekszik, hogy az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszert működtetők terheit csökkentse azáltal, hogy nem kell minden egyes bejelentés esetén az Irányelv szerinti rendkívül összetett tárgyi hatályt ismerniük és vizsgálniuk: a Javaslat egyértelmű kiindulópontja ez esetben is az volt, hogy a bejelentéseket egyszerűbb elintézni akkor, ha kevesebb bürokratikus szabály és feltételrendszer szerepel a Javaslatban, ennek megfelelően a Javaslat mentesíti a szerveket attól, hogy az Irányelv bonyolult hatályát megfejtve – emiatt sok esetben jogvitákat generálva – differenciáltan intézzék el a bejelentéseket.

34. §

A Javaslat a bejelentések megtételének módját az Irányelv előírásai szerint határozza meg, amely lényegében azonos a belső visszaélés-bejelentési rendszerre vonatkozó szabályokkal. Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszereknek is lehetővé kell tenniük, hogy a bejelentést írásban és szóban is meg lehessen tenni (ideértve a személyes találkozót is).

Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer tekintetében is nagyfokú szabadsága áll fenn a szerveknek a gyakorlati kivitelezésre, azokat – ahogyan azt az Irányelv lehetővé is teszi – jelenleg is működő rendszereikkel összevontan is megvalósíthatják.

35-36. §

A Javaslat az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerben megtett bejelentések kezelésére és elintézésére főszabály szerint a közérdekű bejelentésekre vonatkozó szabályokat rendeli alkalmazni. Ennek indoka az, hogy az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer működtetésére kötelezett szervek mindegyikének jelenleg is fogadnia és intéznie kell közérdekű bejelentéseket, így az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer működtetése megfelelhet a korábbi gyakorlatuknak.

Újdonság a konkrét rendszer fenntartása bizonyos garanciális elemeknek való megfeleléssel, de egyértelmű jogalkotói cél, hogy a bejelentések intézésének körülményei és módszertana azonos legyen a már megszokott keretekkel. Szintén új elem – hasonlóan a belső visszaélés-bejelentési rendszerhez – a bejelentés kézhezvételéről való tájékoztatás, amely megvalósulhat akár automatikus üzenet útján is.

Kiemelendő, hogy az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerbe megtett bejelentés esetén is cél az, hogy – hasonlóan a közérdekű bejelentésekhez – az adott szerv csak a feladat- és hatáskörébe

tartozó információra vonatkozó bejelentés esetén járjon el, egyéb esetben a bejelentéseket a megfelelő szervhez áttegye. Ezt a Javaslat a közérdekű bejelentések szabályainak pontosításával is kívánja segíteni.

37. §

A Javaslat az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat az Irányelv kötelezése alapján állapítja meg. Az Irányelv alapján a rendszeres felülvizsgálattal biztosítható, hogy ezen eljárások megfelelőek legyenek és valóban a céljukat szolgálják. A felülvizsgálatról egyes szervek akár tapasztalatcsere útján, a bevált gyakorlatok átvétele révén is gondoskodhatnak.

38. §

Az Irányelv értelmében a tagállamok – ha az adatok központi szinten elérhetőek – évente, lehetőség szerint összesített formában megküldik az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerekben tett bejelentésekre vonatkozó statisztikákat az Európai Bizottságnak.

A Javaslat az Irányelv ezen előírásának eleget téve előírja az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer létrehozására kötelezett szervezeteknek a statisztikai adatok továbbítását, továbbá ezen adatok összesítésére és az Európai Bizottsággal való kapcsolattartásra az alapvető jogok biztosát - a visszaélés-bejelentésekkel összefüggésben ellátott egyéb feladataira tekintettel - jelöli ki.

39. §

A Javaslat – az Irányelv szabályainak való megfelelésen túl – lehetővé teszi, hogy az egyébként az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerben megtehető bejelentéseket az alapvető jogok biztosja által működtetett, elektronikus védett bejelentési rendszerben is meg lehessen tenni. Az alapvető jogok biztosja által működtetett elektronikus védett bejelentési rendszer egy olyan, már működő, biztonságos rendszer, amely megfelel a visszaélés-bejelentésekre vonatkozó irányelvi követelményeknek is, így a Javaslat célja az, hogy az új szabályozáshoz való alkalmazkodást segítse egy már ismert és jól működő rendszer használatának lehetővé tételével.

40. §

Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer működtetőjének, valamint az alapvető jogok biztosának a honlapján számos információt kell közzétennie. E kötelezettség indoka az Irányelv értelmében az, hogy a bejelentés megtételét mérlegelő személyeknek kellő információ álljon rendelkezésükre ahhoz, hogy megalapozott döntést tudjanak hozni arról, hogy tegyenek-e bejelentést, illetve hogy milyen módon és mikor tegyék azt. A bejelentésre vonatkozó összes információnak átláthatónak, könnyen érthetőnek, valamint megbízhatónak kell lennie annak érdekében, hogy inkább ösztönözze, mintsem visszatartsa a jogsértések bejelentését.

Azok a személyek, akik potenciálisan visszaélést szándékoznak bejelenteni, de nem biztosak azzal kapcsolatban, hogy miként tegyenek bejelentést, és hogy védelemben részesülnek-e majd, e bizonytalanság miatt végül elállhatnak a bejelentéstől. Ezért az általános, információ-közzétételi kötelezettségen túl megkeresés esetén egyénileg is tájékoztatást kell nyújtani a bejelentők részére, mivel ez segíthet annak biztosításában, hogy a bejelentők a megfelelő csatornákon keresztül és felelős módon tegyenek bejelentéseket.

41. §

Az Irányelv önálló fejezetet szán az ún. védelmi intézkedéseknek, amelyek megalkotásának jogpolitikai indoka az volt, hogy a visszaéléseket bejelentőket olyan kedvező helyzetbe hozzák, hogy jogilag ne okozzon hátrányt a bejelentés megtétele. A védelmi intézkedések az Irányelvben többrétűek, differenciáltak, amelyet a tagállamoknak az Irányelv átültetése során meg kell tartaniuk.

A Javaslat kiindulópontja az volt, hogy az Irányelv szerinti védelmi szabályok átültetésekor a védelem hatókörének és lehetőségének megállapításakor próbálja meg az Irányelv bonyolult tárgyi és személyi hatályát leképezni. Emiatt a bejelentési rendszerek létrehozása és működése alapjaiban véve egyszerűnek tekintendő: nem kell a visszaélés-bejelentési rendszereket működtetőnek azzal a bonyolult jogi kérdéssel foglalkoznia, hogy a bejelentő egyébként védelemben részesül-e, hanem alapvető kötelezettsége az lesz, hogy a bejelentést a lehető legtöbb esetben kivizsgálva arra érdemi intézkedést tegyen.

A bejelentők védelmével kapcsolatos hatókörbeli kérdés kizárólag akkor merülhet fel, ha a bejelentőt valamilyen megtorlás éri, ilyen esetekben lehet és kell azzal foglalkozni, hogy a bejelentőt az Irányelvet átültető törvény alapján védelem illeti-e meg vagy sem.

A Javaslat a védelem első szintjeként a megtorlás tilalmát szabályozza. A Javaslat értelmében minden, a bejelentő számára hátrányos intézkedés, amelyre a bejelentés jogszerű megtétele miatt kerül sor, és amelyet a Javaslat szerinti jogviszonyokkal vagy szerződéses kapcsolattal összefüggésben valósítanak meg, jogellenesnek minősül akkor is, ha egyébként jogszerű lenne. A szabályozás mintája a Panasztv.-nek a közérdekű bejelentők védelmével kapcsolatos hasonló rendelkezése. Ki kell emelni, hogy a megtorlás tilalmának szabálya az említett három feltétel megléte esetén alkalmazható: kell egy hátrányos intézkedés, kell egy jogszerű bejelentés, amelyre tekintettel a hátrányos intézkedést alkalmazzák a bejelentővel szemben, harmadrészt pedig a hátrányos intézkedésnek a Javaslat 20. §-a szerinti jogviszony vagy szerződéses kapcsolat keretei között kell értelmezhetőnek lenni.

A Javaslat az Irányelv szabályát az Európai Unió követelményeinek megfelelően lényegében szöveghűen idézve példálózva állapítja meg azokat az eseteket, amelyek a megtorlás tilalmával érintett lehet, azaz a jogellenesség fennállhat.

A jogellenességet értelemszerűen az ezzel összefüggő hatósági vagy bírósági jogvita keretében lehet érvényesíteni, azaz tipikusan egy munkajogi vagy egy szerződés teljesítésével összefüggő perben lehet a Javaslat fenti szabályára hivatkozva a jogsérelmet orvosolni. Az ilyen jogvitákra vonatkozó

eljárásokra rögzíti a Javaslat – az Irányelv rendelkezéseit figyelemmel tartva –, hogy ha a bejelentő a bejelentés megtétele jogszerűségét bizonyítja, akkor vélelmezni kell, hogy a hátrányos intézkedésre a bejelentés jogszerű megtétele miatt került sor, továbbá a hátrányos intézkedést hozót terheli annak bizonyítása, hogy a hátrányos intézkedést alapos indokkal és nem a bejelentés jogszerű megtétele miatt alkalmazta.

A hátrányos intézkedés akkor is a Javaslat szerinti tilalmi szabályok hatálya alá tartozik, ha azt nem közvetlenül a bejelentőre, hanem a bejelentő tulajdonában álló jogalany vagy a bejelentővel foglalkoztatási jogviszonyban vagy más, szerződéses jogviszonyban álló jogalany sérelmére hozzák. Ezekben az esetekben is a védelem feltétele a jogszerű bejelentés megtétele, valamint az, hogy a hátrányos intézkedést egyértelműen a bejelentés megtétele miatt alkalmazzák a jogalanyal kapcsolatban. Ehhez az esetkörhöz is kapcsolódik az Irányelv alapján a „vélelem” azzal összefüggésben, hogy a hátrányos intézkedésre a jogszerű bejelentés megtétele miatt került sor, valamint a bizonyítási teher megfordítása.

42. §

Az Irányelv alapján a megtorlás tilalmán túl további védelmi intézkedéseket kell bevezetnie a tagállamoknak.

1. A bejelentés jogszerű megtétele esetén a bejelentő nem tekinthető a törvény alapján üzleti, gazdasági vagy egyéb titoknak minősülő adatok nyilvánosságra hozatalával összefüggő korlátozást vagy más, az információfelfedésre vonatkozó jogszabályi korlátozást megszegőnek, és az ilyen bejelentés tekintetében nem terheli felelősség, ha a bejelentő alapos okkal feltételezte azt, hogy a bejelentés szükséges volt a bejelentéssel érintett körülmények feltárásához.

E rendelkezés alapján a bejelentő mentesül minden olyan titoktartási jellegű kötelezettség alól, amelyet a bejelentő azért sért meg, hogy jogszerű bejelentést tegyen. Ez a rendelkezés tehát abban az esetben alkalmazható, amikor a bejelentő jogszerűen van védett adat birtokában (a védett adatról jogszerűen van tudomása), és azt a jogszerű bejelentés érdekében – egyébként jogellenesen – felfedi. Az ilyen cselekmények elkövetése esetén a bejelentőt nem terheli felelősség e jogellenes cselekményéért, feltéve ha a bejelentő alapos okkal feltételezte azt, hogy a bejelentés szükséges volt a bejelentéssel érintett körülmények feltárásához. A szabályt rendszerszinten kell értelmezni, azaz például a Javaslat 45-48. §-a szerinti esetekben e védelem a bejelentőt nem illeti meg.

2. A bejelentés jogszerű megtétele esetén a bejelentőt nem terheli felelősség a bejelentésben szereplő információk megszerzése vagy az azokhoz való hozzáférés tekintetében, kivéve, ha a bejelentő az információk megszerzésével vagy az azokhoz való hozzáféréssel bűncselekményt követ el.

Az Irányelv alapján a jogszerű bejelentés megtétele érdekében a bejelentő elkövethet olyan szabályszegéseket, amelyek lehetővé teszik a bejelentéssel érintett körülmények feltárását. Ebben az esetben a bejelentő olyan információkhoz fér hozzá, amelyhez jogszerűen egyébként nem férhetne. Az ilyen cselekmények elkövetéséért ugyanakkor a bejelentőt nem terheli felelősség. Ez alól a bűncselekmény elkövetése kivételt képez, továbbá e rendelkezésnél is értelemszerűen figyelembe

kell venni a Javaslat más releváns rendelkezéseit.

3. A bejelentő a bejelentés jogszerű megtételéért nem vonható felelősségre, ha a bejelentő alapos okkal feltételezte azt, hogy a bejelentés szükséges volt a bejelentéssel érintett körülmények feltárásához.

A Javaslat kizárja annak lehetőségét, hogy a bejelentőt a jogszerű bejelentés megtételéért felelősségre vonják. A védelem feltétele, hogy a bejelentő alapos okkal feltételezte azt, hogy a bejelentés szükséges volt a bejelentéssel érintett körülmények feltárásához (azaz más lehetségre nem volt arra a bejelentőnek, hogy a visszaélés megoldódjon).

4. A bejelentő a Javaslat fenti rendelkezéseire valamennyi hatósági vagy bírósági eljárás során - a bejelentés megtétele jogszerűségének bizonyítása mellett - hivatkozhat.

43. §

A Javaslat a Panasztv. mintájára a bejelentő részére a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben meghatározott támogatásokat biztosítja az ott meghatározott feltételek szerint.

E keretek között - figyelemmel az Irányelv szabályaira is - a bejelentő számára tájékoztatást és tanácsadást kell nyújtani a bejelentők rendelkezésére álló eljárásokról és jogorvoslati lehetőségekről, a bejelentők védelmével összefüggő, a Javaslat szerinti szabályokról, a bejelentők Javaslat szerinti jogairól és kötelezettségeiről.

Ki kell emelni, hogy az Irányelv sokszorosán előírja a bejelentő védelmével összefüggésben a pontos tájékoztatás szükségességét, amelyet a Javaslat - a visszaélés-bejelentési rendszerek (legyen az a belső vagy az elkülönített) működtetői, az alapvető jogok biztosa mellett - a jogi segítségnyújtást biztosító szervek is biztosíthatják az érintettek részére.

44. §

Az Irányelv értelmében a tagállamok biztosítják, hogy az Irányelv szerinti védelmi intézkedések tekintetében jogról ne lehessen lemondani, illetve azok ne legyenek korlátozhatók semmilyen megállapodással, szabályzattal, foglalkoztatási formával vagy feltétellel, így például vitarendezéssel kapcsolatos választott bírósági megállapodással. A Javaslat ezen irányelvi szabálynak megfelelően kizárja, hogy hatósági vagy bírósági eljárás során az ilyen tartalmú megállapodásokra jogszerűen hivatkozni lehessen.

45. §

A Javaslatban a bejelentő személyek védelmére vonatkozó intézkedések - ahogy például a Javaslatnak a hátrányos intézkedést jogellenesnek rögzítő rendelkezése is rögzíti - feltétele, hogy a bejelentés megtétele jogszerű legyen. A bejelentés jogszerű megtétele tekintetében a Javaslat alapesetben három feltételt állapít meg, amelyet a bejelentőnek teljesítenie kell. Ezek a feltételek együttes fennállása esetén a bejelentés megtétele jogszerűnek minősül:

1. A bejelentő a bejelentését a Javaslat II. Fejezet szerinti visszaélés-bejelentési rendszerek valamelyikén, a Javaslatban meghatározott szabályok szerint tette meg. Ennek megfelelően a bejelentőnek a védelemhez azt kell igazolnia, hogy a belső visszaélés-bejelentési rendszert, az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszert vagy az alapvető jogok biztosa által működtetett védett bejelentés rendszert alkalmazta.

2. A bejelentő a bejelentéssel érintett körülményekre vonatkozó, bejelentett információt a munkavégzéssel kapcsolatos tevékenységével összefüggésben szerezte. Ez a feltétel az Irányelvből következő előírás, hiszen kizárólag azokat a bejelentéseket lehet védelemben részesíteni, amelyekről a bejelentő például foglalkoztatási jogviszonyával összefüggésben szerzett tudomást. A rendelkezés értelmezéséhez alapvetően irányadóak azok az értelmezési keretek, amelyek a belső visszaélés-bejelentési rendszer tekintetében a bejelentők személyére vonatkoznak.

3. A bejelentő alapos okkal vélelmezte, hogy a bejelentéssel érintett körülményekre vonatkozó, bejelentett információ a bejelentés időpontjában valós volt. A védelem feltétele tehát, hogy a bejelentők a bejelentés időpontjában fennálló körülmények és a számukra elérhető információk fényében alapos okkal feltételezzék, hogy az általuk bejelentett ügyek valósak. Ez a követelmény elengedhetetlen biztosíték a rosszindulatú, komolytalan vagy visszaélésszerű bejelentések ellen, mivel garantálja, hogy azok a személyek ne élvezzenek védelmet, akik a bejelentés időpontjában tudatosan és szándékosan jelentettek be téves vagy megtévesztő információt. Ugyanakkor e követelmény biztosítja, hogy a védelem ne szűnjön meg, ha a bejelentő személy jóhiszeműen jelentett be pontatlan információt valamilyen visszaéléssel kapcsolatban.

46. §

Az Irányelv alapján nemcsak a megelőző rendelkezések szerinti feltételek esetén illeti meg a bejelentőt a védelem, hanem akkor is, ha a nyilvánosság részére tárja fel a releváns információkat. A Javaslat alapján jogszerű bejelentésnek kell tekinteni, ha a bejelentő a bejelentését nyilvánosságra hozza, és a következő feltételek valamelyike teljesül:

a) a bejelentő először a belső visszaélés-bejelentési rendszert, majd az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszert vagy az alapvető jogok biztosa által működtetett védett bejelentési rendszert igénybe vette, és a visszaélés-bejelentési rendszer működtetője vagy az eljárásra jogosult szerv az érdemi intézkedéseket határidőben nem tette meg,

b) a bejelentő közvetlenül az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszert vagy az alapvető jogok biztosa által működtetett védett bejelentési rendszert igénybe vette, és a visszaélés-bejelentési rendszer működtetője vagy az eljárásra jogosult szerv az érdemi intézkedéseket határidőben nem tette meg,

c) a bejelentő alapos okkal vélelmezte, hogy a bejelentéssel érintett körülmény nyilvánvaló módon veszélyezteti a közérdeket - így különösen ha visszafordíthatatlan kár kockázata áll fenn - vagy

d) a bejelentő alapos okkal vélelmezte, hogy az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer igénybevétele esetén a bejelentéssel érintett körülmény sajátos jellegzetességei miatt fennáll annak a nyilvánvaló lehetősége, hogy a bejelentővel szemben hátrányos intézkedést tesznek meg, vagy a bejelentésben foglaltak érdemi elintézésére nem kerül sor.

A feltételek vagylagosan állnak fenn, ugyanakkor e vagylagos feltételek mellett itt is kötelező eleme a védelemnek, hogy az információkat a bejelentő a munkavégzésével összefüggésben szerezzék, és annak valóságát alapos okkal feltételezze (ezek értelmezésére a megelőző szakaszban jelzettek az irányadóak). A nyilvánosságra hozatal esetén egy ezzel kapcsolatos jogvita keretében kell a bejelentőnek igazolnia vagy bizonyítania, hogy esetében a nyilvánosságra hozatal kapcsán a szükséges feltételek fennállnak.

E helyen is ki kell emelni, hogy a rendelkezést az alcím kontextusából nem lehet kiemelni, azaz például a védelem alól kizárt bejelentések (pl. minősített adatra vonatkozó információ nyilvánosságra hozatala) esetén a bejelentés nem tekinthető jogszerűen megtett bejelentésnek.

47. §

A Javaslat az Irányelv rendelkezéseire tekintettel a nyilvánosságra hozatal mellett ugyancsak védelemben részesíti azokat a bejelentőket, akik a bejelentésüket a feladat- és hatáskörrel rendelkező európai uniós intézményeknél, szerveknél, hivataloknál vagy ügynökségeknél teszik meg, és a Javaslat 44. § b) és c) pontja szerinti feltételek teljesülnek.

48. §, 2. melléklet

Az Irányelv alapján a védelmi intézkedések hatóköre értelemszerűen kapcsolódik az Irányelv hatályát megállapító rendelkezésekhez, az azon túli körben a védelmi intézkedéseket a tagállamoknak nem kell kiterjeszteniük.

A Javaslat ennek megfelelően - igazodva az európai uniós joghoz - olyan feltételeket állapít meg, amelyek esetében a Javaslat 7. alcíme szerinti védelem (például a hátrányos intézkedések tilalmához kapcsolódó anyagi jogi és eljárásjogi szabályok, a Javaslat szerinti „felelősségmentességi” esetek) nem áll meg.

A Javaslat ezen kizáró okokat kizárólag a védelmi intézkedésekhez kapcsolódva állapítja meg, utat engedve egyébként annak, hogy az ezen feltételeknek nem megfelelő bejelentéseket a bejelentéseket fogadó szervek egyébként elintézhessék.

Alapvető feltétel, hogy a védelem a bejelentőt, illetve a vele egy megítélés alá eső személyeket akkor illeti meg, ha a bejelentéssel érintett körülményekre vonatkozó, bejelentett információ a Javaslat 2. mellékletében szereplő európai uniós jogi aktusok vagy azok végrehajtását, az azoknak való megfelelést biztosító jogszabályi rendelkezések hatálya alá tartozik. Ennek megfelelően egy hatósági vagy bírósági eljárás során alapvetően mérlegelendő az is, hogy a bejelentés tartalmilag kapcsolódik-e a releváns jogi aktusokhoz, illetve az azokhoz kapcsolódó magyar jogszabályi rendelkezésekhez. A védelem nemcsak akkor áll fenn, ha bizonyítható a bejelentés tartalmának a jelzett jogi aktusokhoz való kapcsolódása, hanem akkor is, ha ezen feltétel nem valósul meg, de a bejelentő e jogi körülmény fennálltát alapos okkal feltételezi.

Az Irányelv alapján ugyancsak ki lehet zárni olyan esetekben a védelmet, amikor a bejelentő

bizonyos titoktartási szabályokat szeg meg. Ezeket a Javaslat a következő esetekhez kapcsolja:

a) a bejelentő a bejelentésével a minősített adatok védelmére vonatkozó szabályokat megszegi,

b) a bejelentő a bejelentés megtétele során törvényben meghatározott, az orvosi titokra, az ügyvédi titokra, a bírói titokra vonatkozó titoktartási kötelezettségének nem tesz eleget,

c) a bejelentő a bejelentés megtétele során az egyházi személy és a vallási egyesület vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagjaként a hivatásánál fogva rá irányadó titoktartási kötelezettségének nem tesz eleget,

d) a bejelentő a bejelentésével a büntetőeljárás szabályok szerinti adatkezelési szabályokat megszegi,

e) a bejelentő a rendvédelmi szervek, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat, illetve a Nemzeti Adó- és Vámhivatal állományának a tagjaként a bejelentésével az e szervek tevékenységére vonatkozó, jogszabályban meghatározott szabályokat megszegi.

Az első négy pont értelmezési keretét a büntető anyagi jog, valamint a büntetőeljárás jog szabályaiból javasolt levezetni, míg az utolsó pont szerinti esetkör kapcsán az érintett szervekre vonatkozó szabályokat kell figyelembe venni.

Lényeges végül kiemelni, hogy a jogi segítségnyújtással kapcsolatos „védelmi”, „támogató” intézkedések esetében e korlátozó szabályokat nem kell alkalmazni, emiatt jelenik meg az adott rendelkezésre vonatkozó „kivételszabály” a normaszövegben.

49. §

A Javaslat az Irányelv rendelkezései alapján kiterjeszti a védelmet arra a bejelentőre, aki személyazonosságának felfedése nélkül (névtelenül tesz) jogszerű bejelentést és - későbbi azonosítását követően - vele szemben hátrányos intézkedést tesznek meg. Bár a Javaslat alapján a névtelen bejelentések kivizsgálását mellőzni lehet, az Irányelv értelmében elengedhetetlen, hogy ettől függetlenül védelmet élvezhessenek ezen személyek is.

A Javaslat ugyancsak kiterjeszti a védelmet arra, aki a jogszerű bejelentést tevő bejelentő részére segítséget nyújt a bejelentés megtétele során, valamint arra is, aki a jogszerű bejelentést tevő bejelentővel kapcsolatban álló olyan személy - így különösen a bejelentő munkatársa vagy családtagja -, akit hátrányos intézkedés érhet.

50. §

Az Alaptörvényben foglalt alapvető értékek és jogok magasabb védelmi szintjének elérése érdekében, valamint a magyar életmód megvédéséhez fűződő közérdekre tekintettel benyújthatók bejelentések a belső visszaélés-bejelentési rendszerben és az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerben. Azok kivizsgálására vonatkozó szabályok a Javaslat 6. és 7. alcímében szerepelnek.

51-53. §

A Javaslat fenntartja a bejelentővédelmi ügyvédre vonatkozó szabályozást, ugyanakkor feladatkörét az Irányelvben foglalt rendelkezésekkel összhangban kiszélesíti.

A Panasztv. német minta alapján (externer Ombudsman, Vertrauensanwalt) teremtette meg a közérdekű bejelentések fogadására és kivizsgálására szakosodott bejelentővédelmi ügyvéd jogintézményét. A háromelemű jogviszonyban a megbízó (tipikusan egy gazdasági társaság) megbízza a bejelentővédelmi ügyvédet, hogy nevében eljárva fogadjon - a megbízóval kapcsolatos - bejelentéseket akár munkatársaitól, akár a megbízó külső partnereitől (pl. beszállító, alvállalkozó). Ezzel a lehetőséggel a magánszemélyek, a költségvetési szervek nem élhetnek. A bejelentővédelmi ügyvéd összeférhetlenségét garantálja, ha korábban a megbízójával nem állt szerződéses, illetve munkavégzésre irányuló jogviszonyban, továbbá ha e tevékenységére tekintettel a megbízón kívül mástól javadalmazást nem fogadhat el.

Kiemelendő, hogy a hatályos rendelkezések fenntartása mellett a Javaslat értelmében bejelentővédelmi ügyvéd a jövőben a magánszektorban működő foglalkoztatók által létrehozott belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetésével és a bejelentés kivizsgálásában való közreműködéssel is megbízható. E lehetőség biztosítása a visszaélés-bejelentési rendszer létrehozására kötelezett foglalkoztatókra rótt terheket enyhíti, mivel ez esetben a visszaélés-bejelentési rendszer működtetését nem saját szervezetük és személyi állományuk keretében kell biztosítaniuk.

54. §

A Javaslat felhatalmazó rendelkezést biztosít a Kormány részére, hogy olyan - az irányítása vagy felügyelete alatt álló - szervezetet jelöljön ki, amelyek elkülönített visszaélés-bejelentési rendszert kötelesek működtetni. A felhatalmazó rendelkezés a jogalkotásról szóló törvény szerinti értelemben fakultatív felhatalmazó rendelkezés, azaz a Kormány nem köteles élni ezen szabályozási lehetőséggel.

55. §

A Javaslat hatályba léptető rendelkezése.

56. §

Átmeneti rendelkezés megállapítása a folyamatban lévő panaszok, közérdekű bejelentések vonatkozásában.

57. §, 59. §

A Javaslat átmeneti rendelkezéseket fogalmaz meg, amellyel érvényesíti az Irányelv szerinti azon derogációs lehetőséget, hogy a kis- és középvállalkozások 2023. december 17-től hozzák létre a belső visszaélés-bejelentési rendszerüket. Mindezek mellett a Javaslat az elkülönített visszaélés-

bejelentési rendszert létrehozó szervek és az alapvető jogok biztosa adatszolgáltatási kötelezettsége tekintetében meghatározza az első tárgyét.

58. §

A belső visszaélés-bejelentési rendszerre vonatkozó szabályok a helyi önkormányzatok, illetve a hozzájuk kapcsolódó szervezetek tekintetében 2025. január 1-jétől alkalmazandók.

60. §

A menedékjogról szóló törvény Javaslat szerinti módosítása sarkalatos rendelkezés, így ennek megfelelően a Javaslat szerinti módosítás elfogadásához is a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

61. §

Az európai uniós jognak való megfelelésről tájékoztatást adó rendelkezés.

62. §

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 2. mellékletében foglalt táblázat XIII. rész 4. pontjának visszaélés-bejelentéssel való kiegészítése helyett a rendelkezés hatályon kívül helyezésére vonatkozó javaslat.

Az Itv. 1. mellékletet határozza meg az illetékköteles eljárásokat, amelyek között a panasz, közérdekű bejelentés nem jelenik meg. Tekintettel arra, hogy ezen eljárásokkal összefüggésben a Javaslat nem határoz meg igazgatásiszolgáltatásdíj-fizetési kötelezettséget, így az Itv. 2. mellékletéből is deregulálandó a hatályos normaszöveg (ennek fenntartása akkor lenne indokolt, ha igazgatási szolgáltatási díj fizetésének a kötelezettségét előírná a normaszöveg).

63. §

Az Irányelv alapján a Javaslat szubszidiárius jellegű minden más magyar jogszabályban vagy európai uniós jogi aktusban megjelenő visszaélés-bejelentési szabályokhoz képest. Emiatt az érintett törvény azon hatályos rendelkezését hatályon kívül kell helyezni, amely a Javaslat alkalmazhatóságát kizárná.

64. §, 77. §

Technikai pontosítás: azokban a törvényekben, ahol indokolt a Javaslat szerinti elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerre utalni, a panaszra és a közérdekű bejelentésre vonatkozó utalás mellé e jogintézményt megjeleníti a Javaslat.

65. §, 75. §

Technikai pontosítás, amely a törvényi hivatkozást pontosítja.

66-68. §, 80. §

A jelzett törvényekben a panasz, közérdekű bejelentés vagy javaslat megtétele a szabályozással érintettek „alapjoga”. E jogok közé kerül a Javaslat szerinti visszaélés-bejelentés megtételének a lehetősége.

69. §, 78-79. §, 81. §

Technikai pontosítás: azokban a törvényekben, ahol indokolt a Javaslat szerinti visszaélés-bejelentési rendszerre utalni, a panaszra és a közérdekű bejelentésre vonatkozó utalás mellé e jogintézményt megjeleníti a Javaslat.

70-72. §

Az alapvető jogok biztosáról szóló törvény módosításával egyértelműen a hatályos, a közérdekű bejelentések ellenőrzésével összefüggő feladat- és hatáskörökhöz kapcsolódó új feladata lesz az alapvető jogok biztosának a javaslatbeli, az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer létrehozásával és működtetésével kapcsolatos kötelezettségek ellenőrzése, az ezzel kapcsolatos visszasságok kivizsgálása.

Az alapvető jogok biztososa a meglévő törvényi keretek között látja el új feladatát, ellenőrzési tevékenységére a hatályos szabályok lesznek az irányadóak. A Javaslat új „felügyeleti” jogkörökkel ezen új feladat- és hatáskör tekintetében nem ruházza fel az alapvető jogok biztosát.

73-74. §

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény jelenleg is biztosítja a közérdekű bejelentők védelmét. A Javaslat e szabályokat fenntartja, továbbá a hatályos szabályokhoz kapcsolja a visszaéléseket bejelentő személyek védelmét: ennek keretében az érintettel szemben a Javaslat szerinti hátrányos intézkedés megtétele, illetve a bejelentés megtételének az akadályozása vagy annak kísérlete is a szabálysértési jog védelme alá kerül. Ezeket a szankciókat az Irányelv rendelkezéseire tekintettel kell a tagállamoknak megalkotni.

76. §

A Javaslat megalkotásával a Panasztv.-t deregulálni kell.

82. §

A büntetőeljárásról szóló törvény módosítása világossá teszi, hogy a Javaslat szerinti visszaélés-bejelentési rendszereken bejelentést tevők esetében az adatok zárt kezelését meg kell valósítani.

Ki kell emelni, hogy a közérdekű bejelentések mellett a Javaslat szerinti visszaélés-bejelentési rendszerben megtett bejelentéseknek is el kell jutnia a nyomozó hatóságokhoz, ha azok bűncselekmény gyanúját vetik fel. Az ilyen kötelezettség a belső visszaélés-bejelentési rendszert működtetőket, az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszert működtetőket is terheli (egyrészt „szignalizációs kötelezettségként” az állami és önkormányzati szerveket, másrészt feljelentési kötelezettségként a magánszektor foglalkoztatóit).

83. §

Technikai pontosító javaslat a Panasztv. deregulációjára tekintettel.